

PRZEJRZYSTA
T E M I D A

**Biuletyny Informacji Publicznej
Sądów i Prokuratur
w
Województwie Śląskim**

Opracowanie raportu:

Dr Sławomir Tkacz

Grzegorz Wójkowski

Raport z monitoringu
Biuletynów Informacji Publicznej
sądów i prokuratur z terenu woj. śląskiego
przeprowadzonego przez
Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy BONA FIDES

Raport jest częścią projektu **Przejrzysta Temida**.

PRZEJRZYSTA
TEMIDA

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ten utwór objęty jest licencją **Creative Commons Uznanie autorstwa 2.5 Polska**.
Aby zobaczyć kopię niniejszej licencji przejdź na stronę <http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/pl/> lub
napisz do Creative Commons,
171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.

Katowice 2011

ISBN 978-83-926915-6-3

Autorzy raportu:

Dr Sławomir Tkacz – adiunkt, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Śląski w Katowicach

Grzegorz Wójkowski – prezes zarządu Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy Bona Fides, trener z zakresu prawa do informacji publicznej

Za zaangażowanie w realizację monitoringu, którego zwięźczeniem jest niniejszy raport, pragniemy podziękować wszystkim członkom, pracownikom i wolontariuszom Stowarzyszenia Bona Fides, a zwłaszcza: Katarzynie Cichos i Dagmarze Kubik.

Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy BONA FIDES jest niezależną, niedochodową i niezaangażowaną politycznie organizacją pozarządową. Celem naszej działalności jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego i podnoszenie jakości życia publicznego w Polsce.

Szczegółowymi celami naszej działalności są:

- edukacja w zakresie praw człowieka, a w szczególności praw obywatelskich,
- ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich,
- zwiększenie dostępu do informacji publicznej,
- przejrzystość życia publicznego,
- kontrola wydatków publicznych,
- przeciwdziałanie korupcji w instytucjach publicznych,
- rozwój społeczności lokalnych.

Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy
BONA FIDES
ul. Warszawska 19 (I piętro)
40-009 Katowice

tel/fax: 32 203 12 18
e-mail: biuro@bonafides.pl

www.bonafides.pl

Spis treści

1. Wstęp.....	6
2. Metodologia.....	7
3. Podstawa prawna.....	8
4. Biuletyny Informacji Publicznej w sądach.....	14
5. Biuletyny Informacji Publicznej w prokuraturach	28
6. Propozycje rozwiązań.....	37

1. Wstęp

Niniejszy raport stanowi wynik monitoringu Biuletynów Informacji Publicznej, przeprowadzonego w okresie od marca do czerwca oraz w grudniu 2010 roku w sądach i prokuraturach województwa śląskiego, zrealizowanego przez Stowarzyszenie Bona Fides. Badanie było prowadzone w ramach projektu „Przejrzysta Temida” realizowanego w okresie od października 2009 do sierpnia 2011. Raport został przygotowany wspólnie przez prezesa Stowarzyszenie Bona Fides Grzegorza Wójkowskiego oraz dr Sławomira Tkacza pracownika naukowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Przedmiotem przeprowadzonego monitoringu było sprawdzenie stron BIP z punktu widzenia ich zawartości i zgodności z wymaganiami prawa, a także ocena ich przejrzystości i funkcjonalności. Przeprowadzone badania miały charakter pionierski, gdyż wcześniej działalność śląskich sądów i prokuratur w zakresie realizacji obowiązków nałożonych na nie w ustawie o dostępie do informacji publicznej nie była poddawana kompleksowej analizie.

Należy podkreślić, że podczas monitoringu nie ograniczono się jedynie do dokonania ustaleń w zakresie, czy strony BIP zawierają te informacje, które w świetle przepisów prawa podmioty zobowiązane powinny udostępniać. Zwrócono także uwagę na zagadnienia, których publikacja nie ma charakteru obligatoryjnego, ale są ważne z punktu widzenia interesu indywidualnego i społecznego.

Monitoring realizowany był na podstawie trzech specjalnych narzędzi badawczych. Pierwsze wykorzystane zostało do sprawdzania stron BIP sądu apelacyjnego i sądów okręgowych, drugie – sądów rejonowych, a trzecie - prokuratur. Więcej informacji na temat wspomnianych narzędzi oraz sposobu prowadzenia monitoringu zamieszczono w rozdziale drugim dotyczącym metodologii.

Przedmiot rozdziału trzeciego stanowi zagadnienie podstaw prawnych funkcjonowania stron BIP, ze szczególnym uwzględnieniem zasadniczych przepisów odnoszących się do sądów i prokuratur. W tej części raportu przedstawiono także wybrane problemy związane z aktualnymi rozwiązaniami prawnymi w tej materii oraz wykładnią obowiązujących przepisów prawa.

Rozdział czwarty i piąty stanowią trzon raportu. Opisane w nich zostały wyniki monitoringu stron BIP sądów i prokuratur.

Na zakończenie raportu przedstawiono propozycje rozwiązań, wprowadzenie których może przyczynić się do poprawy funkcjonowania Biuletynów Informacji Publicznej podmiotów, których strony poddano monitoringowi.

Do raportu dołączono w formie załączników wybrane akty oraz przepisy prawne, powołane w rozdziale trzecim, normujące problematykę dostępu do informacji publicznej oraz tworzenia i funkcjonowania stron BIP.

2. Metodologia

Prezentowany raport powstał w wyniku monitoringu, przeprowadzonego w sądach i prokuraturach znajdujących się w granicach właściwości terytorialnej województwa śląskiego. Badanie było prowadzone w okresie od marca do czerwca oraz w grudniu 2010 roku w ramach projektu „Przejrzysta Temida”.

Strony Biuletynu Informacji Publicznej podmiotów objętych monitoringiem podlegały ocenie w oparciu o trzy specjalne narzędzia badawcze, składające się z ośmiu obszarów badawczych. W pierwszym narzędziu badawczym, dotyczącym sądu apelacyjnego i sądów okręgowych, znalazło się 95 pytań, w drugim, dotyczącym sądów rejonowych – 90 pytań, a w trzecim, służącym do badania stron BIP prokuratur – 52 pytania.

Podczas monitoringu dokonano przeglądu Biuletynów Informacji Publicznej Sądu Apelacyjnego w Katowicach, czterech sądów okręgowych (w Bielsku-Białej, Częstochowie, Gliwicach i Katowicach), dwudziestu ośmiu sądów rejonowych woj. śląskiego, Prokuratury Apelacyjnej w Katowicach oraz czterech prokuratur okręgowych (w Bielsku-Białej, Częstochowie, Gliwicach i Katowicach). Na stronach BIP prokuratur okręgowych sprawdzono także informacje dotyczące trzydziestu sześciu prokuratur rejonowych woj. śląskiego oraz Ośrodka Zamiejscowego Prokuratury w Tarnowskich Górach z siedzibą w Piekarach Śląskich.

W związku z tym, że strony BIP poszczególnych prokuratur są zakładkami w Biuletynie Informacji Publicznej Prokuratury Generalnej, w niektórych przypadkach (np. organizacja strony podmiotowej BIP) przeglądowi poddano także biuletyn Prokuratury Generalnej.

Podczas badania dokonano przeglądu jedynie Biuletynów Informacji Publicznej i nie zajmowano się oficjalnymi witrynami internetowymi sądów i prokuratur. Jeśli jakieś informacje znajdowały się na stronach WWW, ale nie były zamieszczone w BIP, to uznawano, że nie są one udostępniane.

Przyjęte rozwiązanie wynika z przekonania autorów monitoringu, popartego argumentacją, która została przedstawiona w rozdziale trzecim raportu, iż wszelkie informacje publiczne udostępniane w internecie powinny być publikowane na stronach BIP. Pogląd, który reprezentujemy w tej materii, nie jest odosobniony. Tożsame z naszym stanowisko zajmuje m.in. Departament Informatyzacji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, który w swoim raporcie z lipca 2007 r. wprost wyraził pogląd zgodnie z którym: „Jedynym aktem prawnym w randze ustawy nakładającym na podmioty obowiązek prowadzenia strony internetowej jest ustawa o dostępie do informacji publicznej. Dlatego nawet jeśli w innych aktach prawnych znajduje się zapis „publikuje się na stronie internetowej podmiotu”, należy rozumieć przez to umieszczanie informacji publicznych na stronie podmiotowej BIP”¹. Autorzy niniejszego raportu w pełni podzielają wykładnię przedstawioną w przytoczonej wypowiedzi, aczkolwiek zdajemy sobie sprawę z tego, iż

---

¹ Wywiązywanie się urzędów centralnych oraz urzędów marszałkowskich i wojewódzkich z obowiązków prowadzenia stron podmiotowych Biuletynu Informacji Publicznej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, 7.07.2007, Dokument dostępny na stronie podmiotowej BIP MSWiA pod adresem: <http://bip.mswia.gov.pl/portal/bip/21/15585/>

można znaleźć także argumenty (zakaz wykładni synonimicznej) na rzecz stanowiska odmiennego. Uważamy, iż *de lege ferenda* stan prawny w tej materii powinien zostać przez prawodawcę ujednoczony, co pozwoli ostatecznie rozstrzygnąć mogące się pojawić wątpliwości i niejasności.

Ostatnią ważną kwestią, o jakiej należy wspomnieć, jest sposób prowadzenia monitoringu. Biuletyn każdego podmiotu objętego badaniem był przeglądany tego samego dnia, w sposób niezależny, przez dwóch odpowiednio wcześniej przeszkolonych członków zespołu badawczego. Przyjęcie takiego modelu monitoringu miało na celu rzetelne i obiektywne zebranie informacji niezbędnych do opracowania niniejszego raportu.

3. Podstawa prawna

Podstawę prawną funkcjonowania stron BIP wywodzi się z treści art. 61 Konstytucji RP, mocą którego ustrojodawca ustanowił konstytucyjne prawo dostępu obywateli do informacji publicznej². Na płaszczyźnie ustawowej reguły realizacji prawa wynikającego z Konstytucji zostały określone w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej³.

Prawo dostępu obywateli do informacji publicznej obejmuje prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, jak również prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa⁴. Prawo do informacji o działalności władzy publicznej, które ma na celu społeczną kontrolę tej władzy urzeczywistnia zasadę jawności działania organów władzy publicznej, która stanowi jeden z fundamentów demokratycznego państwa prawnego. Trybunał Konstytucyjny wprost stwierdził w jednym z orzeczeń, iż odpowiednikiem prawa do informacji jest spoczywający na organach władzy publicznej obowiązek udzielenia obywatelom określonych informacji o działalności instytucji. Obowiązek ten polega nie tylko na dostępności określonych informacji dla odbiorcy, lecz oznacza konieczność aktywnego działania organu udzielającego informacji, tak aby obywatel mógł się z nimi zapoznać⁵.

W świetle rozważań teoretyczno-prawnych art.61 Konstytucji uznać należy za zasadę prawa, czyli jedną z norm, która ma podstawowe znaczenie dla systemu prawa. Zasady prawa posiadając wymiar „wagi” mają optymalizacyjny charakter; wyznaczają one zatem cele systemu, które powinny być urzeczywistniane przez prawodawcę w możliwie najszerszym stopniu⁶. Zasada

² Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz.483.

³ Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, Dz. U. z 2001 r., Nr 112, poz.1198 z późn. zm.

⁴ Art. 61 ust.1 Konstytucji.

⁵ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 października 2009 r., sygn. akt K 26/08, OTK-A 2009/9/135.

⁶ Por. R.Dworkin, *Biorąc prawa poważnie*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998, s.42 i n.

nie ma charakteru absolutnego, jednakże wszelkie ograniczenia jej realizacji muszą uzasadniać ważne względy, w szczególności obowiązek realizacji innych wartości, które z zasadą kolidują. Także prawo dostępu obywateli do informacji publicznej nie ma charakteru absolutnego, ograniczenia w tym zakresie wprowadza m.in. art.61ust.3 Konstytucji RP. Ograniczenie może nastąpić wyłącznie ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa.

Prawo dostępu do informacji publicznej w świetle przepisów konstytucyjnych i ustawowych stanowi publiczne prawo podmiotowe. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego jednoznacznie stwierdzono, iż prawodawca zapewnił obywatelowi możliwość żądania od organów władzy publicznej określonego zachowania, w postaci udostępnienia informacji, jednocześnie określając instytucje procesowe, które umożliwiają skuteczne egzekwowanie dostępu do informacji⁷.

W literaturze dogmatyczno-prawnej podnoszone są wątpliwości w przedmiocie zarówno tego, które podmioty są zobowiązane do udzielenia informacji publicznej, jak i tego kto jest uprawniony do otrzymania takiej informacji. Nie jest także jednoznaczna wykładnia pojęć „informacja publiczna” oraz „prawo do uzyskania informacji”⁸.

Wydaje się, iż można przyjąć charakterystykę terminu „informacja publiczna” zgodnie z którą będzie to informacja o działalności podmiotów zobowiązanych do jej udostępnienia, czyli każda informacja, która została przez nie wytworzona lub im dostarczona przez osoby trzecie. Podkreślić należy, iż prawo dostępu obywateli do informacji publicznej obejmuje wyłącznie informacje, które mają charakter „publiczny”. Nie budzi większych wątpliwości to, iż charakteru takiego nie będą posiadały co do zasady informacje ze sfery życia prywatnego osób wykonujących funkcje publiczne, które pozostają pod ochroną prawną w ramach konstytucyjnego prawa do prywatności⁹. Informacja publiczna może przybierać różne formy, może występować w postaci ustnej lub przybierać postać utrwalonego opisu rzeczywistości (dokumentu)¹⁰. Mając na uwadze rozwój sieci teleinformatycznej oczywiste jest, iż prawo dostępu obywateli do informacji publicznej obejmuje także informacje w postaci elektronicznej. Każda informacja, w tym informacja elektroniczna, musi posiadać walor aktualności oraz znajdować się w posiadaniu podmiotu zobowiązanego do jej udostępnienia.

Zgodnie z unormowaniem konstytucyjnym podmiotem prawa dostępu do informacji publicznej jest „obywatel”¹¹. Ustawa o dostępie do informacji publicznej rozszerza krąg podmiotów, którym przysługuje to prawo stanowiąc, iż jego podmiotem może być „każdy”¹².

⁷ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 października 2009 r., sygn. akt K 26/08, OTK-A 2009/9/135.

⁸ E.Czarny-Drożdziejko, *Karna ochrona prawa do informacji publicznej*, CZ.PKiNP 2005, nr 2.

⁹ A.Niżnik-Mucha, *Problematyka zakresu przedmiotowego konstytucyjnego prawa do informacji publicznej*. CASUS 2008, nr 2.

¹⁰ Wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 15 grudnia 2009 r., sygn. Akt I SA/Rz 877/09.

¹¹ Por. A.Niżnik-Mucha, *Problematyka zakresu przedmiotowego konstytucyjnego prawa do informacji publicznej*. CASUS 2008, nr 2.

¹² Art.2 ust.1 ustawy: „Każdemu przysługuje, z zastrzeżeniem art. 5, prawo dostępu do informacji publicznej, zwane dalej „prawem do informacji publicznej”.

Ustawa o dostępie do informacji publicznej w art.4 ust.1 stanowi, iż zobowiązane do udostępniania informacji publicznej są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne. Katalog podmiotów *expressis verbis* określonych w ustawie jako podmioty, które zostały zobowiązane do udostępnienia informacji publicznej jest stosunkowo rozbudowany i szczegółowy, jest to jednakże wyliczenie przykładowe¹³. Należy podkreślić, iż zarówno prokuratura jak i sądy nie zostały wprost wymienione w tym katalogu. Nie może jednakże budzić wątpliwości to, iż należą one do kręgu organów władzy publicznej zobowiązanych do udzielenia informacji publicznej w rozumieniu art.4 ust.1 pkt 1 ustawy.

Normatywną postawę realizacji prawa do informacji publicznej w postaci ogłaszania informacji publicznych w tym dokumentów urzędowych w Biuletynie Informacji Publicznej stanowi art.7 ust.1 pkt 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej¹⁴. Treść w/w przepisu jednoznacznie wskazuje, iż ogłaszanie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej, który stanowi urzędowy publikator teleinformatyczny w postaci ujednoliconego systemu stron udostępnianych za pośrednictwem sieci teleinformatycznej (internet) stanowi podstawowy sposób ogłaszania informacji publicznych¹⁵. Rozwiązanie wprowadzone przez prawodawcę ma umożliwić jak najszerszy i jednocześnie możliwie najprostszy dostęp do informacji publicznych¹⁶. Katalog informacji publicznych, które podmioty zobowiązane winny udostępniać w Biuletynie Informacji Publicznej został przez prawodawcę określony w art.8 ust.3 zd.1 ustawy o dostępie do informacji publicznej¹⁷. Nie jest to katalog zamknięty - także inne informacje publiczne, które wprost nie zostały w nim zawarte mogą zostać w biuletynie udostępnione¹⁸. W przypadku informacji publicznych będących w posiadaniu podmiotu zobowiązanego, nie udostępnionych w biuletynie, winna zostać umieszczona informacja o sposobie dostępu do nich¹⁹. Jak stwierdza się w literaturze

¹³ Wskazuje na to zawarty w art.4 ust.1 ustawy zwrot: "obowiązane są (...) w szczególności (...)".

Art. 4. 1. „Obowiązane do udostępniania informacji publicznej są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w szczególności:

- 1) organy władzy publicznej,
- 2) organy samorządów gospodarczych i zawodowych,
- 3) podmioty reprezentujące zgodnie z odrębnymi przepisami Skarb Państwa,
- 4) podmioty reprezentujące państwowe osoby prawne albo osoby prawne samorządu terytorialnego oraz podmioty reprezentujące inne państwowe jednostki organizacyjne albo jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego,
- 5) podmioty reprezentujące inne osoby lub jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym, oraz osoby prawne, w których Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządu gospodarczego albo zawodowego mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów”.

¹⁴ Art. 7. 1. „Udostępnianie informacji publicznych następuje w drodze:

- 1) ogłaszania informacji publicznych, w tym dokumentów urzędowych, w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w art.8 (...)”.

¹⁵ Art. 8.1. „Tworzy się urzędowy publikator teleinformatyczny - Biuletyn Informacji Publicznej - w celu powszechnego udostępniania informacji publicznej, w postaci ujednoliconego systemu stron w sieci teleinformatycznej, zwany dalej "Biuletynem Informacji Publicznej”.

¹⁶ M.Kłaczyński, S.Szuster, *Komentarz do art.7 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej*, cyt. za Lex.

¹⁷ Art.8 ust 3: „ Podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2, obowiązane są do udostępniania w Biuletynie Informacji Publicznej informacji publicznych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3, pkt 4 lit. a) tiret drugie, lit. c) i d) i pkt 5. (...)”.

¹⁸ Art.8 ust.3 zd.2.

¹⁹ Art.8 ust.4.

„obowiązek zamieszczania w biuletynie zawiadomienia o pozostałych sposobach udostępniania informacji publicznych stanowi gwarancję szybkiej i skutecznej realizacji prawa do informacji publicznej przez podmioty zainteresowane”²⁰. Niedopełnienie w/w obowiązku przez podmiot, na który został on nałożony nie może negatywnie wpływać na realizację prawa do informacji publicznej. Zgodnie z art.8 ust.6 ustawy o dostępie do informacji publicznej każdy podmiot, który podjął decyzję o publikacji informacji publicznych w BIP ma obowiązek:

- oznaczenia informacji danymi określającymi podmiot udostępniający informację,
- podania w informacji danych określających tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za treść informacji,
- dołączenia do informacji danych określających tożsamość osoby, która wprowadziła informację do Biuletynu Informacji Publicznej,
- oznaczenia czasu wytworzenia informacji i czasu jej udostępnienia,
- zabezpieczenia możliwości identyfikacji czasu rzeczywistego udostępnienia informacji.

Art.9 ust.1 ustawy o dostępie do informacji publicznej stanowi, iż stroną główną Biuletynu Informacji Publicznej, obejmującą wykaz podmiotów zobowiązanych do udzielania informacji publicznej, wraz z odnośnikami umożliwiającymi połączenie z ich stronami, tworzy Minister właściwy do spraw informatyzacji. Podmioty zobowiązane do udostępniania informacji publicznej za pomocą biuletynu są zobligowane do stworzenia własnych stron Biuletynu Informacji Publicznej, na których udostępniają informacje publiczne, jak również są one zobowiązane do przekazywania Ministrowi danych niezbędnych do zamieszczenia na stronie głównej biuletynu²¹. Podkreślić należy, iż zgodnie z poglądami formułowanymi w literaturze już same odesłania do stron poszczególnych podmiotów zobowiązanych stanowią informację publiczną²².

Na podstawie art.9 ust.5 ustawy o dostępie do informacji publicznej zostało wydane w dniu 18 stycznia 2007 r. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej²³. W jego treści zostały unormowane szczegółowe kwestie związane z utworzeniem i funkcjonowaniem systemu stron Biuletynu Informacji Publicznej w postaci szczegółowych wymagań dotyczących układu ujednoczonego systemu stron BIP, w szczególności struktury strony głównej BIP, standardów struktury stron podmiotowych BIP, jak również zakresu i trybu przekazywania ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji informacji do zamieszczenia na stronie głównej BIP oraz wymagań dotyczących zabezpieczania treści informacji publicznych udostępnianych w BIP. W §11 ust.1 rozporządzenia sformułowano podstawowe wymogi dotyczące zawartości stron podmiotowych BIP²⁴. Należy także zaznaczyć, iż

²⁰ M.Kłaczyński, S.Szuster, *Komentarz do art.8 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej*, cyt. za Lex.

²¹ Art. 9 ust.2, ust.3.

²² M.Kłaczyński, S.Szuster, *Komentarz do art.9 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej*, cyt. za Lex.

²³ Dz. U. z 2007 r., Nr 10, poz.68.

²⁴ § 11. 1. „Strona podmiotowa BIP zawiera w szczególności:

1) logo (znak graficzny) BIP, umieszczone w górnej części strony;

2) adres redakcji strony podmiotowej BIP;

3) imię i nazwisko, numer telefonu, numer telefaksu i adres poczty elektronicznej co najmniej jednej z osób

zgodnie z §11 ust.2 strona podmiotowa BIP nie może zawierać reklam.

Mając na uwadze przedmiot niniejszego raportu warto zauważyć, iż zarówno ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych²⁵, jak również ustawa z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze²⁶ nie zawierają generalnych norm, które zobowiązywałyby te podmioty do udostępniania informacji publicznej za pomocą Biuletynu Informacji Publicznej. Zobowiązanie do udostępnienia informacji w Biuletynie Informacji Publicznej zostało wprost ustanowione jedynie w art.155a §2²⁷ ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz w art. 100c ust.2 ustawy o prokuraturze²⁸. Zgodnie z w/w przepisami Prezes Sądu oraz właściwy prokurator w Biuletynie Informacji Publicznej zamieszczają informację o organizacji w drodze konkursu naboru kandydatów na stanowisko odpowiednio asystenta sędziego oraz asystenta prokuratora. Podobne uregulowanie prawodawca przykładowo zawarł w art.3b ust.2 ustawy o pracownikach sądów i prokuratury²⁹ – prezes lub prokurator jest zobowiązany zamieścić w Biuletynie Informacji Publicznej także informację o naborze kandydatów na staż urzędniczy w sądzie lub prokuraturze³⁰.

W świetle zagadnień stanowiących przedmiot niniejszego raportu należy przytoczyć także przepisy zawarte w wydanym przez Ministra Sprawiedliwości na podstawie delegacji zawartej w art.18 ust.1 ustawy o prokuraturze rozporządzeniu z dnia 24 marca 2010 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury³¹. Rozporządzenie to zalicza do podstawowych zadań Biura Prokuratora Generalnego obsługę

---

redagujących stronę podmiotową BIP;

4) instrukcję korzystania z strony podmiotowej BIP;

5) menu przedmiotowe umożliwiające odnalezienie:

a) informacji publicznych, o którym mowa w art. 8 ust. 3 zdanie pierwsze ustawy,

b) innych informacji publicznych, o którym mowa w art. 8 ust. 3 zdanie drugie ustawy, a w szczególności takich, których publikacja leży w interesie publicznym, zaspokajają potrzeby obywateli i ich wspólnot, wspiera rozwój społeczeństwa obywatelskiego lub przyczynia się do polepszenia działalności podmiotu udostępniającego informacje,

c) informacji publicznych przeznaczonych do publikacji w BIP na podstawie przepisów odrębnych;

6) moduł wyszukiwujący”.

²⁵ Dz.U. z 2001, Nr 98, poz.1070 z późn. zm.

²⁶ Dz. U. z 2008 r., Nr 7, poz. 39, (j. t.) z późn. zm.

²⁷ Art. 155a. „§1. Właściwy prezes sądu, określony w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1125, z późn. zm.), zwany dalej "prezesem", organizuje w drodze konkursu nabór kandydatów na stanowisko asystenta sędziego.

§ 2. Prezes informuje o konkursie przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie sądu, we właściwym ze względu na siedzibę sądu urzędzie pracy, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz może poinformować w inny sposób, w szczególności przez umieszczenie ogłoszenia w prasie.”

²⁸ Art. 100c. „1. Właściwy prokurator, określony w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury, zwany dalej "prokuratorem", organizuje w drodze konkursu nabór kandydatów na stanowisko asystenta prokuratora.

2. Prokurator informuje o konkursie przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie prokuratury, we właściwym ze względu na siedzibę prokuratury urzędzie pracy, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz może poinformować w inny sposób, w szczególności przez umieszczenie ogłoszenia w prasie.”

²⁹ Dz.U. z 1998 r., Nr 162, poz.1125 z późn. zm.

³⁰ Art. 3b. „1. Prezes lub prokurator organizuje, w drodze konkursu, nabór kandydatów na staż urzędniczy w sądzie lub prokuraturze.

2. Prezes lub prokurator informuje o konkursie przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie sądu lub prokuratury, we właściwym, ze względu na siedzibę sądu lub prokuratury, urzędzie pracy, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz może poinformować w inny sposób, w szczególności zamieszczając ogłoszenie w prasie lokalnej.”

³¹ Dz. U. z 2010 r., Nr 49, poz. 296.

Biuletynu Informacji Publicznej Prokuratury Generalnej³², natomiast do podstawowych zadań Wydziału Organizacji Pracy Prokuratur³³ oraz Samodzielnego Działu do spraw Informatyzacji i Analiz³⁴ obsługę Biuletynu Informacji Publicznej. Zgodnie z przepisami rozporządzenia odrębne zadanie w/w komórek organizacyjnych stanowi także obsługa stron internetowych odpowiednio Prokuratury Generalnej, Prokuratury Okręgowej oraz Prokuratury Apelacyjnej³⁵.

Normatywną podstawę jednoczesnego funkcjonowania stron Biuletynu Informacji Publicznej i własnych stron WWW poszczególnych instytucji publicznych stanowi §9 ust.2 uprzednio powołanego rozporządzenia w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej. W świetle tego przepisu, w przypadku gdy podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji publicznej w Biuletynie Informacji Publicznej posiada własną stronę WWW, stroną podmiotową BIP utworzoną przez ten podmiot wydziela się z tej strony, poprzez umieszczenie na stronie głównej linku zawierającego logo BIP, umożliwiającego bezpośredni dostęp do podmiotowej strony. Podkreślić jednakże należy, iż zgodnie z §9 ust.3 w/w rozporządzenia oficjalny serwis podmiotu może stanowić jednocześnie stroną podmiotową BIP, o ile spełnia wszystkie wymogi ustawy i rozporządzenia.

Jak uprzednio wskazano, w opinii autorów niniejszego raportu, wyodrębnianie stron Biuletynu Informacji Publicznej oraz stron internetowych poszczególnych prokuratur, czy sądów powszechnych nie znajduje swojego uzasadnienia zarówno z punktu widzenia merytorycznego, jak i ze względów ekonomiki. Wyraźnie zaznaczyć należy, iż zgodnie z przepisami ustawy o dostępie do informacji publicznej wszelkie informacje publiczne mogą zostać umieszczone na stronie BIP, nie znajdujemy natomiast w tej ustawie podstaw prawnych do umieszczania informacji publicznych na stronach WWW.

Podobnie - naszym zdaniem - brak jest przesłanek, uzasadniających regulację zawartą w art.32a §5 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, zgodnie z którą w przypadku konkursu na stanowisko dyrektora albo kierownika finansowego sądu, informacje o kandydatach, którzy spełniają wymagania formalne określone w ogłoszeniu o konkursie, jak wprost wskazano w treści przepisu „prezes danego sądu niezwłocznie publikuje na stronie internetowej danego sądu”. Mając na uwadze treść art.32a §4 ustawy, który stanowi, iż informacje o kandydatach, którzy zgłosili się do konkursu, stanowią informację publiczną, w zakresie objętym wymaganiami określonymi w ogłoszeniu o konkursie, uważamy iż jedyna rozsądna wykładnia tego przepisu winna prowadzić do wniosku, że stroną internetową sądu w jego rozumieniu stanowi strona Biuletynu Informacji Publicznej.

Konkludując, jesteśmy przekonani o tym, iż przedstawiona analiza uzasadnia wniosek ogólny, iż wszelkie niezbędne informacje publiczne powinny być zamieszczane na stronach BIP jako jedynych stronach, które zawierają ustawowe upoważnienie do udostępniania informacji

---

³² § 13 ust.1 pkt 21.

³³ § 26 ust.1 pkt 17.

³⁴ § 44 pkt 8.

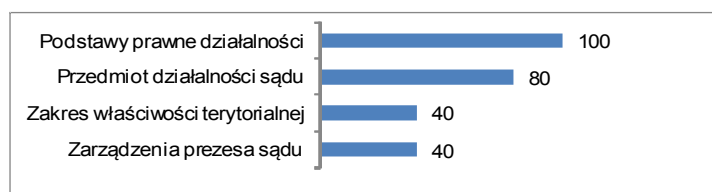
³⁵ § 13 ust.1 pkt 19; § 26 ust.1 pkt 16; § 44 pkt 7.

publicznej.

Niewątpliwie stan prawny w tej materii powinien zostać uporządkowany, celem likwidacji dualizmu: strony internetowe sądów i prokuratur – strony Biuletynu Informacji Publicznej, co pozwoli w sposób jednoznaczny usunąć pojawiające się obecnie wątpliwości i niejasności.

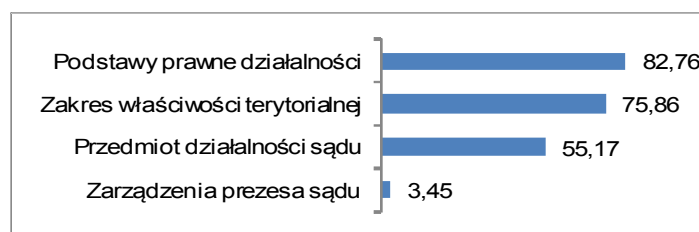
4. Biuletyny Informacji Publicznej w sądach

4.1 Zasady normujące funkcjonowanie

Wykres 1 Zasady normujące funkcjonowanie. Sądy apelacyjne i okręgowe (wyniki w procentach)

Wykresy nr 1 i 2 przedstawiają, jaki procent wszystkich poddanych monitoringowi sądów uzyskał pozytywne oceny w każdym z zadanych pytań dotyczących zasad normujących ich funkcjonowanie. Jak można zaobserwować najczęściej podawaną informacją jest podstawa prawna, którą można znaleźć na stronach BIP sądu apelacyjnego, wszystkich sądów okręgowych i 82,8% sądów rejonowych. Najrzadziej w biuletynach umieszczane są zarządzenia prezesów, które odnoszą się do osób odwiedzających sąd. Te informacje podają dwa z pięciu sprawdzonych sądów okręgowych i apelacyjnych i tylko jeden sąd rejonowy (w Jaworznie).

Wykres 2 Zasady normujące funkcjonowanie. Sądy rejonowe (wyniki w procentach)

Na niewielu stronach podane są także szczegółowe informacje na temat właściwości miejscowej sądu. Można je znaleźć w dwóch z pięciu biuletynów sądów okręgowych i apelacyjnych oraz na 55,1% stron BIP sądów rejonowych. Jest jednak znaczna część biuletynów, gdzie informacje te podane są w sposób bardzo ogólny i bez dodatkowego przeszukiwania innych stron są niezbyt przydatne. Tak jest np. w BIP Sądów Rejonowych w Lublińcu, Myszkowie i Zawierciu, gdzie podano następującą informację dotyczącą właściwości miejscowej:

„Aktualną siedzibę i obszar właściwości Sądu Rejonowego określa Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 października 2002 r. w sprawie sądów apelacyjnych, sądów okręgowych

i sądów rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz. U. z 2002 r. nr 180, poz. 1508 z późn. zmianami)”.

W BIP Sądu Rejonowego w Zabrze informacja o właściwości miejscowej wygląda następująco: „Obszar właściwości Sądu obejmuje miasta: ....”. Jakże to są miasta, nie wiadomo, bo tej informacji w biuletynie nie zamieszczono.

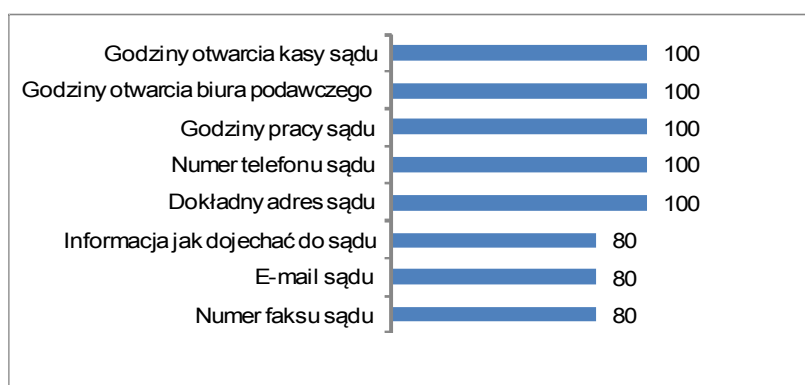
Warto zwrócić uwagę na kilka dobrych praktyk udostępniania informacji w badanym obszarze, które znaleziono w monitorowanych sądach. Informacja o właściwości miejscowej przejrzystość podana jest w BIP Sądu Okręgowego w Częstochowie, gdzie podano listę znajdujących się w jego obszarze właściwości sądów rejonowych wraz z miastami i gminami objętymi ich właściwością.

W Sądzie Apelacyjnym w Katowicach zarządzenia prezesa odnoszące się do klientów sądu umieszczone są w osobnej zakładce „Zarządzenia”, dzięki czemu łatwo można je znaleźć.

W Sądzie Rejonowym Katowice-Zachód znajduje się przejrzysta zakładka zawierająca podstawę prawną. Można z niej pobrać nie tylko tekst Konstytucji, ale także kilka rozporządzeń ministra sprawiedliwości regulujących pracę sądu.

4.2 Dane umożliwiające kontakt

W przypadku sądu apelacyjnego i sądów okręgowych wszystkie sprawdzane biuletyny zawierają dokładny adres, numer telefonu, a także godziny otwarcia sądu, biura podawczego i kasy. Pozostałe informacje sprawdzane w tym obszarze znajdują się na czterech z pięciu sprawdzanych stron.

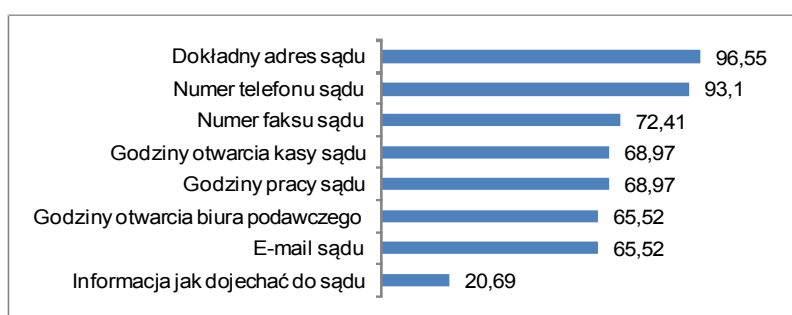

Wykres 3 Dane umożliwiające kontakt. Sądy apelacyjne i okręgowe (wyniki w procentach)

Wśród sądów rejonowych dokładny adres zawierający kod pocztowy, ulicę i numer budynku znajduje się w 96,5% biuletynów. Informacji tej nie znaleziono jedynie w BIP Sądu Rejonowego w Sosnowcu. Kolejną informacją, która znajduje się na prawie wszystkich stronach BIP sądów

rejonowych, jest numer telefonu (93,1%).

Podkreślić należy, iż trudno przedstawiać problematykę stanowiącą przedmiot monitoringu w kontekście biuletynu Sądu Rejonowego w Sosnowcu, który posiada czytelną stronę internetową zawierającą wiele informacji publicznych, jednakże w ogóle nie posiada strony biuletynu (pod linkiem do strony BIP znajduje się jedynie pusty szablon strony). W tym stanie, w toku monitoringu, należało przyjąć, iż skoro Sąd Rejonowy w Sosnowcu nie posiada strony BIP to nie są przezeń udostępniane żadne informacje, które winien on zamieszczać w biuletynie. Wydaje się, iż rozwiązaniem zaistniałej sytuacji w tej materii jest usunięcie linku ze strony WWW sądu, kierującego do pustego szablonu oraz, przede wszystkim, dostosowanie strony internetowej sądu do wszelkich wymogów przewidzianych prawem, tak żeby stanowiła jednocześnie stronę podmiotową BIP.

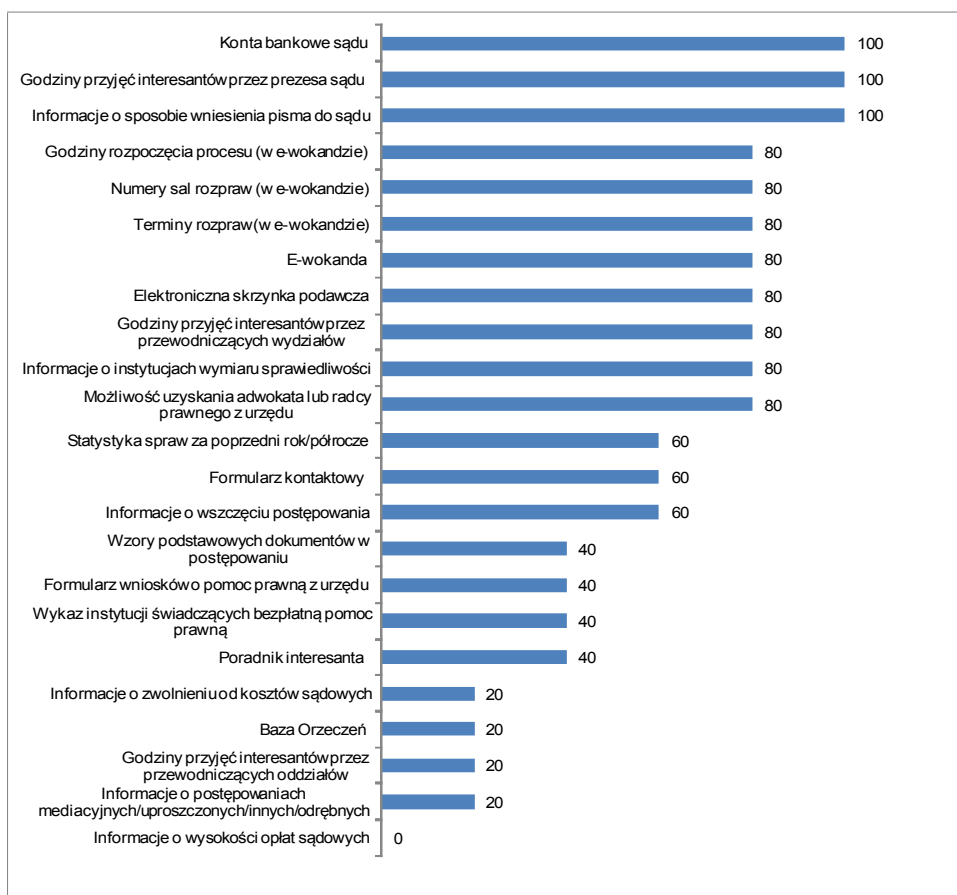
Wykres 4 Dane umożliwiające kontakt. Sądy rejonowe (wyniki w procentach)

Na stronach BIP sądów rejonowych najrzadziej w tym obszarze badawczym pojawia się informacja o tym, w jaki sposób interesant może dojechać do określonego sądu. Taką zakładkę w BIP ma jedynie 20,7% monitorowanych podmiotów.

Z dobrych praktyk, jakie znaleziono w tym obszarze, warto zwrócić uwagę na zakładkę Sądu Apelacyjnego dotyczącą godzin urzędowania, w której w bardzo przejrzysty sposób podano informacje nie tylko na temat godzin urzędowania sądu, kas, biura podawczego i punktu informacyjnego, ale także godzin przyjmowania interesantów przez prezesa i wiceprezesa sądu oraz przewodniczących poszczególnych wydziałów.

4.3 Obsługa interesanta

Wykres 5 Obsługa interesanta. Sądy apelacyjne i okręgowe (wyniki w procentach)

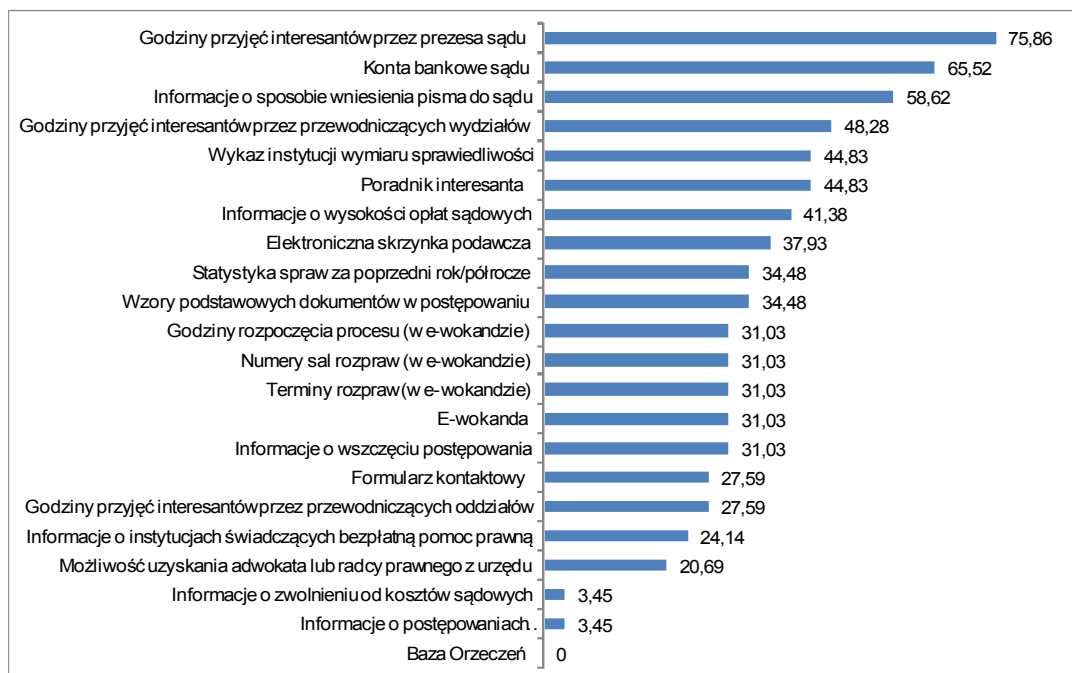
Kolejny obszar badawczy związany był z obsługą interesanta. Jak widać na wykresie 5 w przypadku sądu apelacyjnego i sądów okręgowych we wszystkich sprawdzanych biuletynach można było znaleźć numery kont bankowych, godziny przyjęć interesantów przez prezesa sądu i sposób wniesienia pisma do sądu. Poza tym cztery z pięciu badanych stron zawierały e-wokandę zawierającą terminy rozpraw, numery sal i godziny rozpoczęcia procesu, a także godziny przyjęć interesantów przez przewodniczących wydziałów, elektroniczną skrzynkę podawczą i informacje o instytucjach wymiaru sprawiedliwości (Rada Adwokacka, Izba Radców Prawnych, Izba Notarialna, Prokuratury). W żadnym z badanych BIP nie znaleziono informacji o wysokości kosztów sądowych.

W biuletynach sądów rejonowych najczęściej publikowano informację o godzinach przyjęć interesantów przez prezesa sądu (75,8%), o kontaktach bankowych (65,5%) oraz o sposobie wniesienia pisma do sądów (58,6%).

Żaden sąd rejonowy nie udostępnił w BIP bazy orzeczeń. Część monitorowanych stron BIP posiada zakładkę „Orzeczenia”, najczęściej jest ona jednak pusta. Taka sytuacja występuje m.in. w Sądach Rejonowych w Chorzowie, Gliwicach, Jastrzębiu Zdroju, Rudzie Śląskiej, Wodzisławiu Śląskim i Zabrze.

Natomiast na stronie BIP Sądu Apelacyjnego w Katowicach umieszczone są biuletyny

począwszy od 1991 r., w których zamieszczane są tezy wybranych orzeczeń Sądu Apelacyjnego i podległych sądów okręgowych. W najnowszych biuletynach znajdują się dodatkowo uzasadnienia orzeczeń w sprawach cywilnych, gospodarczych oraz pracy i ubezpieczeń społecznych.

Wykres 6 Obsługa interesanta. Sądy rejonowe (wyniki w procentach)

W obszarze związanym z obsługą interesanta znaleziono liczne dobre praktyki udostępniania informacji. Część z nich przedstawiona jest poniżej.

Przejrzyste zakładki zawierające dane teleadresowe i adresy stron instytucji wymiaru sprawiedliwości znajdują się w biuletynie Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej oraz Sądu Rejonowego w Raciborzu.

W Sądzie Rejonowym w Chorzowie w zakładce „Pomoc prawna” umieszczona jest lista instytucji i organizacji pozarządowych udzielających bezpłatnych porad prawnych. Dobre praktyki w tym zakresie znaleziono także m.in. na stronach Sądów Rejonowych w Raciborzu i Jastrzębiu Zdroju.

Sąd Apelacyjny w Katowicach posiada rozbudowaną i czytelną zakładkę zawierającą wzory pism procesowych. Można w niej znaleźć wzory pism, które mogą zostać wykorzystane w postępowaniu cywilnym, karnym i sądowoadministracyjnym.

Przejrzyste i szczegółowe informacje dotyczące opłat sądowych zamieszczone są m.in. w biuletynach Sądów Rejonowych w Gliwicach, Jastrzębiu Zdroju, Wodzisławiu Śląskim i Zabrze.

Czytelna e-wokanda znajduje się w Sądzie Rejonowym w Jaworznie.

Podczas monitoringu natrafiono także na złe praktyki udostępniania informacji w BIP w badanym obszarze. Wybrane z nich znajdują się poniżej.

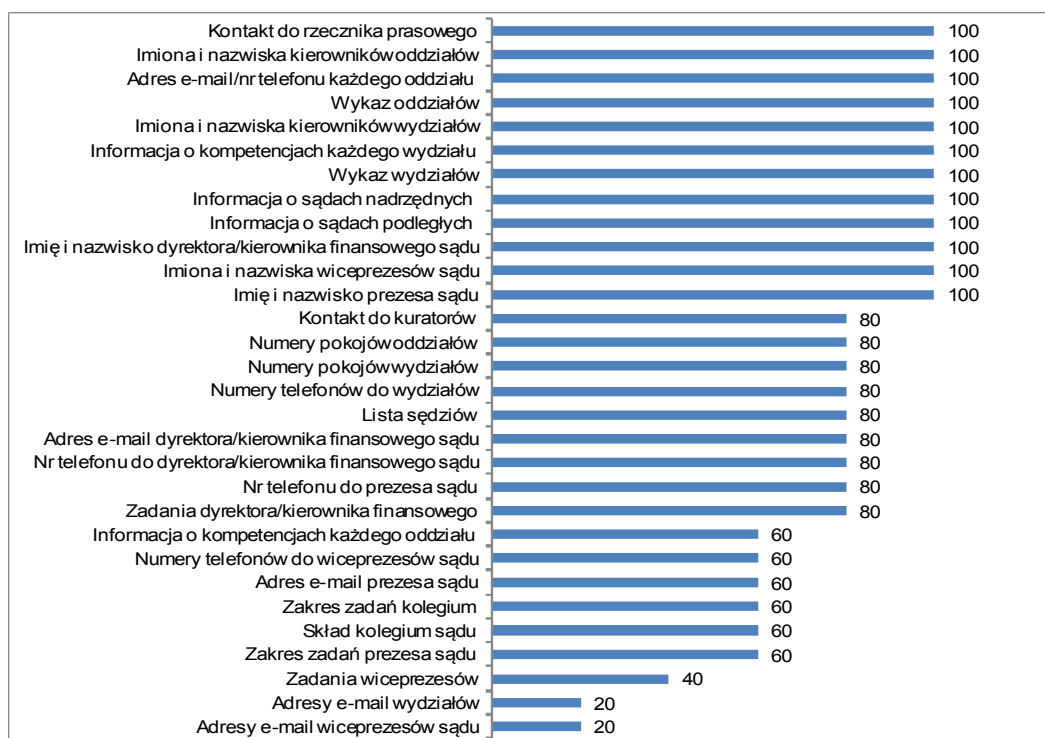
Informacja dotycząca wpływów i załatwień spraw w Sądzie Rejonowym w Żywcu wygląda następująco: „Wpływy i załatwienia Sądu Rejonowego w Żywcu zostały podzielone na poszczególne lata w menu poniżej”. Żadnego menu poniżej jednak nie umieszczono.

W Sądzie Rejonowym w Cieszynie umieszczona jest jedynie statystyka spraw za 2006 r. Zakładka dotycząca 2007 r. jest pusta, a lata późniejsze w ogóle nie posiadają zakładki.

Sąd Rejonowy w Raciborzu zamieścił przejrzystą zakładkę dotyczącą opłat sądowych, ale można do niej dotrzeć jedynie poprzez moduł wyszukiwujący. Podstrona nie jest możliwa do znalezienia za pomocą żadnej zakładki umieszczonej w menu biuletynu.

W zakładce dotyczącej opłat w Sądzie Rejonowym Katowice-Wschód umieszczono kilka linków. Wszystkie kierują do nieistniejących stron.

4.4 Struktura organizacyjna

Wykres 7 Struktura organizacyjna. Sądy apelacyjne i okręgowe (wyniki w procentach)

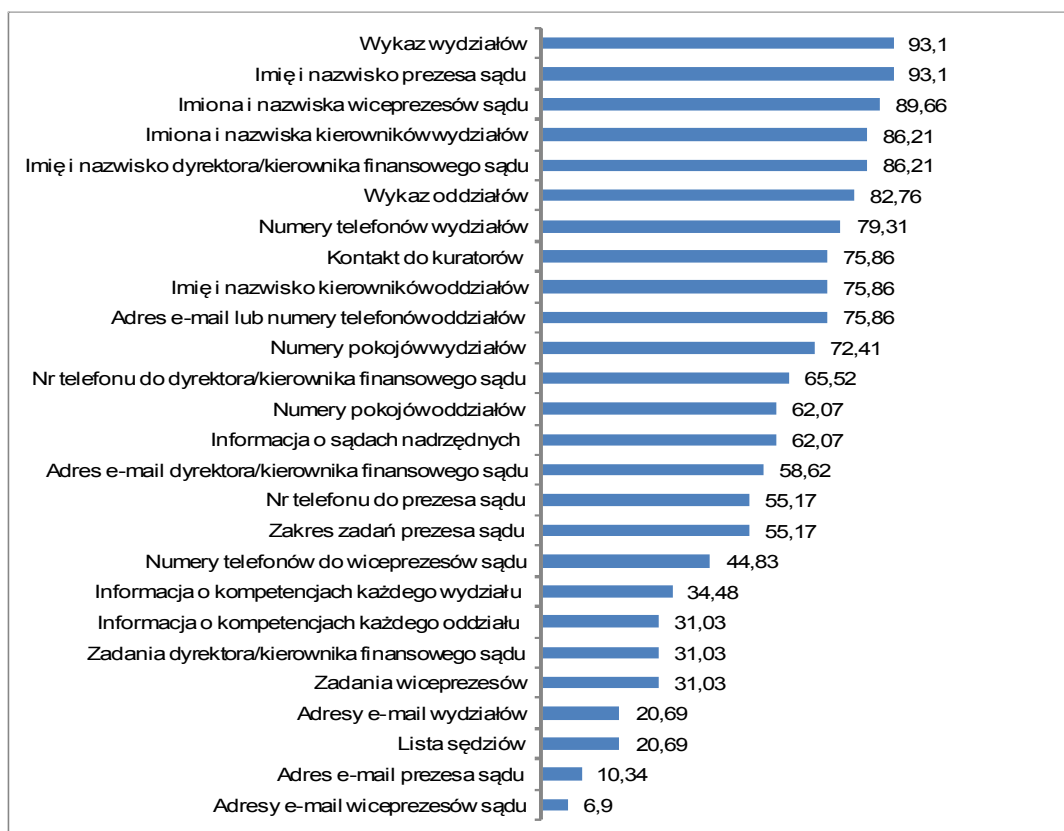
Wykres nr 7 obrazuje wniosek, iż strony BIP sądu apelacyjnego i sądów okręgowych posiadają zdecydowaną większość informacji sprawdzanych w tym obszarze badawczym. W dwunastu przypadkach (m.in. imiona i nazwiska prezesa, wiceprezesów, kierowników oddziałów i wydziałów sądu, wykaz wydziałów i oddziałów) sprawdzane informacje publikowane są we wszystkich monitorowanych biuletynach.

Najrzadziej publikowanymi w BIP informacjami są adresy e-mail do wiceprezesów sądu i adresy e-mail do poszczególnych wydziałów (znajdują się na jednej z pięciu badanych stron), a także zadania wiceprezesów (umieszczone są w dwóch biuletynach).

W przypadku sądów rejonowych (patrz: wykres nr 8) najczęściej w BIP publikowany jest wykaz wydziałów (brakuje go w Sosnowcu, gdzie jak uprzednio wskazano brak strony BIP, oraz w Dąbrowie Górniczej), imię i nazwisko prezesa sądu (informacji nie opublikowano w Bielsku-Białej i

Sosnowcu) oraz imiona i nazwiska wiceprezesów (tej informacji brakuje w trzech biuletynach).

Wśród informacji najrzadziej umieszczanych w BIP sądów rejonowych w badanym obszarze znajdują się adresy e-mail wiceprezesów sądów (6,9% badanych stron), adres e-mail prezesa (10,3%) oraz adres e-mail do wydziałów i lista sędziów (po 20,7%).

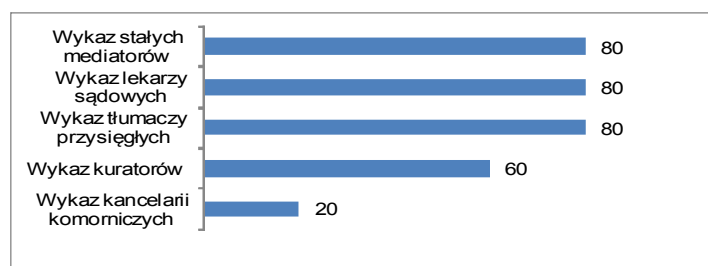
Wykres 8 Struktura organizacyjna. Sądy rejonowe (wyniki w procentach)

Z dobrych praktyk odnotowanych w tym obszarze badawczym, warto wymienić Sąd Apelacyjny w Katowicach, który w zakładce „Struktura organizacyjna” w przejrzysty sposób podaje najważniejsze informacje (imiona i nazwiska, numery telefonów, adresy e-mail, zakres kompetencji) do prezesa i wiceprezesa sądu, a także do dyrektora sądu, rzecznika prasowego oraz poszczególnych wydziałów i oddziałów.

Przejrzyste zakładki ze strukturą organizacyjną znajdują się także m.in. w Sądach Okręgowych w Katowicach i Częstochowie, a także w Sądach Rejonowych w Gliwicach, Jastrzębiu Zdroju, Jaworznie, Pszczynie, Rybniku, Tychach, Wodzisławiu Śląskim i Zabrze.

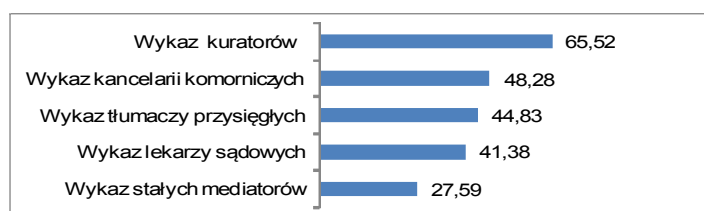
W kategorii złych praktyk należy odnotować sposób udostępnienia informacji przez Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej, w którym w zakładce „Organy, osoby sprawujące funkcje” nie ma żadnej informacji, a w zakładce „Organizacja i przedmiot działalności” wymienione są jedynie nazwy wydziałów, bez podania dodatkowych danych na ich temat.

4.5 Wykaz podmiotów współdziałających z sądem

Wykres 9 Wykaz podmiotów współdziałających z sądem. Sądy apelacyjne i okręgowe (wyniki w procentach)

Wykres nr 9 pokazuje wyniki, jakie uzyskał sąd apelacyjny i sądy okręgowe w obszarze badawczym związanym z publikowaniem w BIP informacji na temat podmiotów współdziałających z sądem. Jak widać na wykresie, cztery na pięć sprawdzanych podmiotów umieszcza w biuletynie wykaz tłumaczy przysięgłych, lekarzy sądowych oraz stałych mediatorów, trzy sądy umieściły w BIP listę kuratorów, a jeden (Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej) także listę kancelarii komorniczych.

Wykres 10 Wykaz podmiotów współdziałających z sądem. Sądy rejonowe (wyniki w procentach)

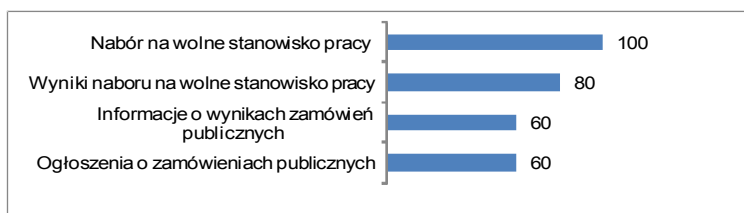
W przypadku sądów rejonowych (patrz: wykres nr 10) najczęściej umieszczane są w BIP informacje na temat kuratorów (65,5%) oraz wykaz kancelarii komorniczych (48,3%), a najrzadziej wykaz stałych mediatorów organizacji społecznych i zawodowych (27,6%).

Przyglądając się dobrym praktykom publikowania informacji w tym obszarze warto zwrócić uwagę na Sąd Okręgowy w Katowicach, gdzie w osobnych zakładkach można znaleźć wykazy lekarzy sądowych, mediatorów, biegłych i osób posiadających licencję syndyka. Dobra praktyka udostępniania informacji na temat podmiotów współdziałających z sądem znajduje się także w Sądzie Okręgowym w Bielsku-Białej oraz w Sądzie Rejonowym w Jaworznie.

Informacje na temat kuratorów sądowych w przejrzysty sposób publikowane są w części sądów rejonowych okręgu gliwickiego (m.in. Sądy Rejonowe w Gliwicach, Raciborzu i Wodzisławiu Śląskim).

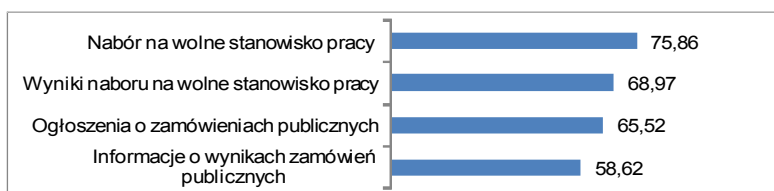
Ze złych praktyk należy wymienić Sąd Rejonowy Katowice-Wschód, gdzie po kliknięciu na zakładkę „Mediatorzy” osoba zainteresowana zostaje przeniesiona do zakładki „Oferty pracy” umieszczonej w Sądzie Okręgowym w Katowicach.

4.6 Ogłoszenia

Wykres 11 Ogłoszenia. Sądy apelacyjne i okręgowe (wyniki w procentach)

W kolejnym obszarze badawczym sprawdzano, czy i w jaki sposób monitorowane sądy umieszczają ogłoszenia o naborze kandydatów na wolne stanowiska pracy, oraz wyniki konkursów, a także informacje na temat postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Jak widać na wykresach 11 i 12 w przypadku wszystkich rodzajów sądów powszechnych najczęściej w BIP umieszczane są ogłoszenia o naborze kandydatów na wolne stanowiska pracy, a najrzadziej informacje o zakończonych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

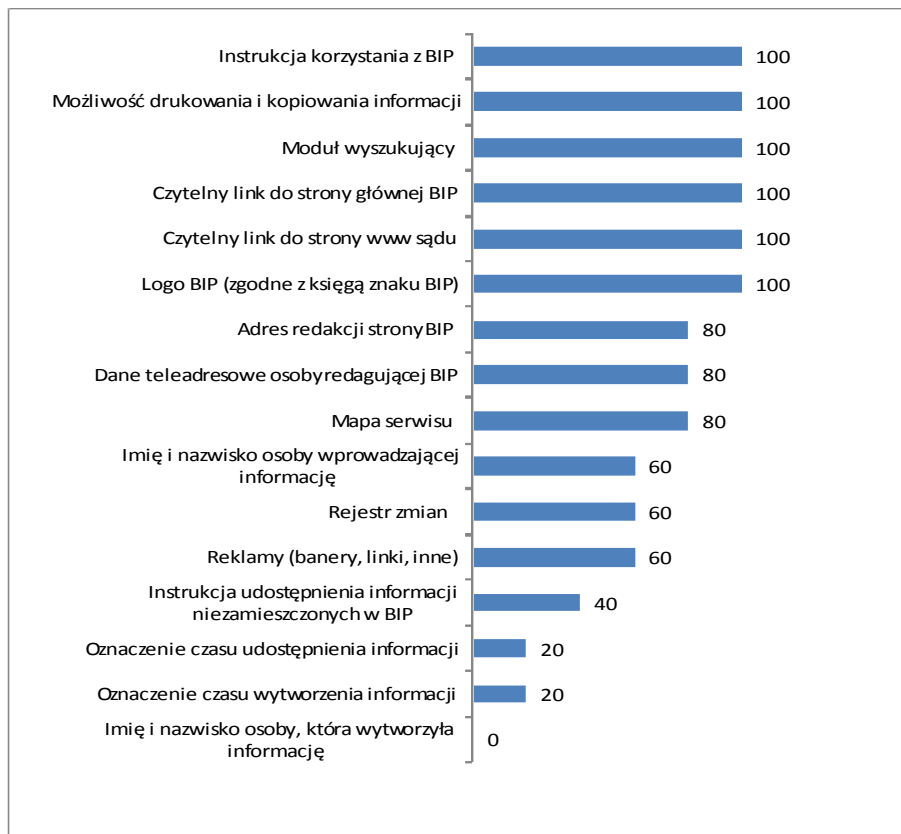
Wykres 12 Ogłoszenia. Sądy rejonowe (wyniki w procentach)

Sądy realizując obowiązek nałożony na nie wprost przepisami ustawowymi (rozdział 3 raportu) często zamieszczają w biuletynie jedynie informacje o organizacji naboru kandydatów i wynikach na te stanowiska, które *expressis verbis* zostały wymienione w ustawie, informacje o konkursach na pozostałe stanowiska pracy są natomiast umieszczane na stronach internetowych sądów.

Inne rozwiązanie zastosowano w Sądzie Rejonowym w Dąbrowie Górniczej, gdzie aktualne ogłoszenia dotyczące wolnych stanowisk publikowane są zarówno w BIP, jak i na stronie internetowej sądu, ale już archiwalne ogłoszenia i ich wyniki można znaleźć jedynie na stronie WWW.

W przypadku udostępniania informacji dotyczących postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, warto zwrócić uwagę na praktykę stosowaną w części sądów (m.in. Sądy Rejonowe w Będzinie i Siemianowicach Śląskich), gdzie w zakładce „Przetargi” znajduje się jedynie link odsyłający do strony internetowej sądu.

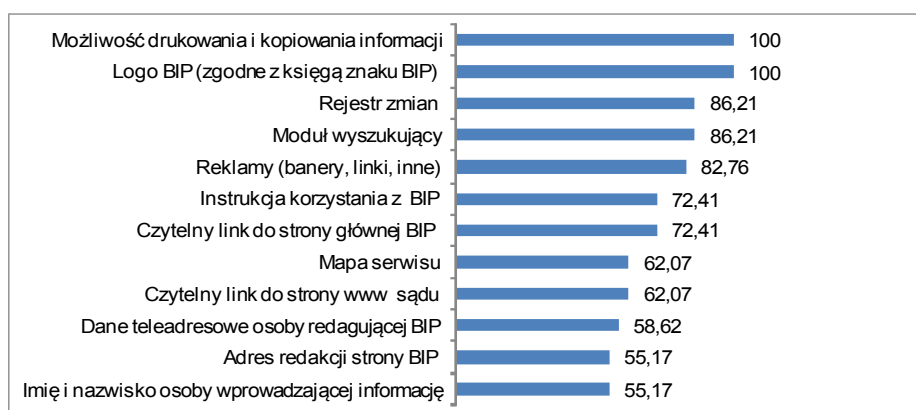
4.7 Organizacja strony podmiotowej BIP

Wykres 13 Organizacja strony podmiotowej BIP. Sąd apelacyjny i okręgowe (wyniki w procentach)

W siódmym obszarze badawczym sprawdzana była organizacja strony podmiotowej BIP. Jak widać na wykresie nr 13 sąd apelacyjny oraz wszystkie sądy okręgowe posiadały w swoim biuletynie logo BIP, czytelne linki do strony WWW sądu oraz strony głównej BIP, moduł wyszukiwający, instrukcje korzystania ze strony podmiotowej oraz możliwość drukowania i kopiowania zamieszczonych informacji.

Największym problemem w tym obszarze jest oznaczenie udostępnianych w BIP informacji. Wątpliwości w zakresie wszystkich poddanych monitoringowi sądów dotyczyły oznaczenia osoby, która wytworzyła informację publiczną lub odpowiada za jej treść, a cztery z pięciu sądów niewłaściwie oznaczało także czas wytworzenia i udostępnienia informacji.

Wykres 14 Organizacja strony podmiotowej BIP. Sądy rejonowe (wyniki w procentach)

Wśród sądów rejonowych, wszystkie sprawdzane podmioty otrzymały pozytywne oceny za umożliwienie drukowania i kopiowania udostępnianych informacji oraz za umieszczenie logo BIP. Poza tym 86,2% sądów ma w swoim biuletynie rejestr zmian oraz sprawny moduł wyszukiwujący.

Tak, jak w przypadku sądu apelacyjnego i sądów okręgowych, największym problemem na stronach BIP sądów rejonowych jest oznaczanie informacji. Jedynie w dwóch monitorowanych sądach właściwie oznaczono osobę wytwarzającą informację lub odpowiadającą za jej treść, a w 10,3% poprawnie określono czas wytworzenia informacji.

Jeśli chodzi o dobre praktyki udostępniania informacji, to należy wskazać stronę BIP Sądu Rejonowego w Tychach, gdzie w metryczce przy każdej publikowanej informacji znajdują się następujące dane: imię i nazwisko osoby wytwarzającej i publikującej informację oraz data wytworzenia i udostępnienia w BIP.

Ze złych praktyk związanych z organizacją strony podmiotowej BIP, które zostały odnotowane podczas badania, należy wskazać przede wszystkim fakt niesprawnych modułów wyszukiwujących, które znajdują się w części biuletynów. Dla przykładu po wpisaniu jakiegokolwiek słowa do wyszukiwarki w BIP Sądu Rejonowego w Bytomiu nie pojawia się żaden wynik wyszukiwania. W Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach po wpisaniu określonego hasła pojawia się komunikat: „The requested URL /wynik.php was not found on this server”.

Wiele złych praktyk związanych jest z niewłaściwym oznaczaniem informacji.

W Sądzie Okręgowym w Bielsku-Białej, mimo ustawowego obowiązku (art.8 ust.6 ustawy o dostępie do informacji publicznej) informacje udostępniane w BIP w ogóle nie są oznaczane żadnymi dodatkowymi danymi.

Z metryczki dotyczącej informacji na temat majątku w Sądzie Rejonowym w Żywcu wynika, że informacja została opublikowana w BIP dwa tygodnie przed tym, jak została wytworzona (data publikacji: 10.01.2007, data wytworzenia: 23.01.2007). Podobnie jest w Sądzie Rejonowym w Lublińcu, gdzie według metryczki informację na temat majątku udostępniono w BIP 26.11.2006 r., a wytworzono cztery dni później (30.11.2006 r.).

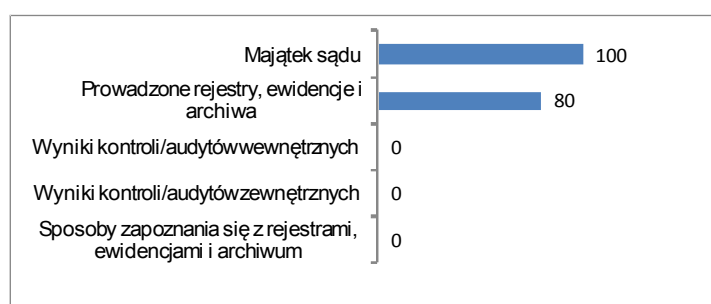
W Sądach Rejonowych w Bytomiu, Jastrzębiu Zdroju i Żywcu zakładka „Redakcja BIP” jest pusta.

Osobny problem stwierdzony w trakcie monitoringu dotyczy możliwości uzyskania przez interesantów informacji, które w biuletynie nie zostały udostępnione. Jedyną informacją, jaką zamieszczono w zakładce dotyczącej możliwości uzyskania informacji niezamieszczonych w BIP na stronach Sądów Rejonowych w Jastrzębiu Zdroju, Rudzie Śląskiej, Wodzisławiu Śląskim i Zabrze brzmi następująco:

„Strona informacyjna na temat zasad uzyskiwania dostęp do pozostałych informacji publicznych (nie publikowanych w BIP). Strona obowiązkowa w każdym BIP.”

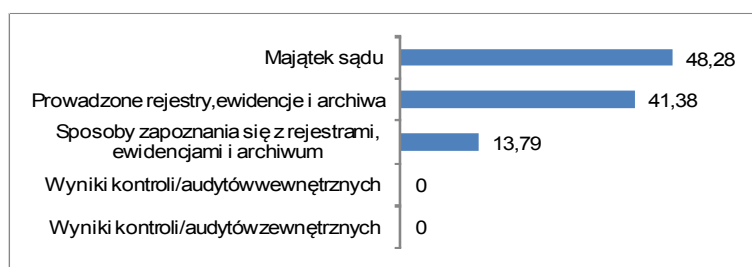
4.8 Inne dane

Wykres 15 Inne dane. Sądy apelacyjne i okręgowe (wyniki w procentach)

W ostatnim obszarze badawczym sprawdzano informacje, które nie zmieściły się w żadnej z poprzednich kategorii. Analiza wykresu 15 prowadzi do wniosku, iż sąd apelacyjny oraz wszystkie sądy okręgowe udostępniają w BIP informację na temat majątku, przy z czym z reguły nie jest ona zbyt rozbudowana. Cztery z pięciu monitorowanych sądów publikuje w BIP informacje o prowadzonych rejestrach.

Żaden z pięciu poddanych monitoringowi sądów, pomimo obowiązków nałożonych przez prawodawcę mocą ustawy o dostępie do informacji publicznej, nie udostępnia w BIP informacji o sposobach zapoznania się z prowadzonymi rejestrami, a przede wszystkim informacji na temat kontroli i audytów wewnętrznych i zewnętrznych przeprowadzonych w sądzie.

Wykres 16 Inne dane. Sądy rejonowe (wyniki w procentach)

Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku sądów rejonowych (patrz: wykres nr 16). Tutaj

także najczęściej można zapoznać się w BIP z informacją na temat majątku sądu (48,3%).

W żadnym biuletynie nie udostępnia się protokołów czy zaleceń pokontrolnych z kontroli i audytów wewnętrznych lub zewnętrznych przeprowadzanych w sądzie.

Ze złych praktyk udostępnienia informacji należy zwrócić uwagę na udostępnienie przez wiele sądów w biuletynie niewystarczających informacji dotyczących majątku sądu. Nadto informacje te są rzadko aktualizowane.

Dla przykładu w biuletynie Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej w zakładce „Majątek” znajduje się jedynie następująca informacja, opublikowana 15.05.2007 r. (pisownia oryginalna):

„Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej dysponuje wyłącznie majątkiem ruchomym niezbędnym do funkcjonowania Sądu i obejmującym wyposażenie biurowe oraz urządzenia do ochrony osób i mienia 2.240 tys złotych.”

Na stronach BIP Sądów Rejonowych w Cieszynie, Częstochowie i Żywcu najbardziej aktualne informacje na temat majątku (równie lapidarne, jak w przypadku Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej) także pochodzą z 2007 r.

W BIP Sądów Rejonowych w Będzinie i w Bielsku-Białej zakładki dotyczące majątku są puste.

W BIP Sądu Rejonowego Katowice-Zachód, w zakładce odnoszącej się do kontroli wewnętrznych i zewnętrznych, od września 2009 r. widnieje informacja „strona w przygotowaniu”.

4.9 Podsumowanie

Podsumowując wyniki monitoringu Biuletynów Informacji Publicznej sądów województwa śląskiego, warto zwrócić uwagę na duże różnice w jakości biuletynów pomiędzy sądami, które prowadzą dwa serwisy internetowe (BIP i strona WWW), a tymi, które prowadzą jeden serwis spełniający wymogi stawiane stronom BIP.

W tym pierwszym przypadku informacje zawarte na stronie BIP są z reguły znacznie bardziej skromne. W wielu przypadkach strony BIP są aktualizowane rzadko, bądź niemal w ogóle od lat nie są aktualizowane, większość informacji umieszczana jest natomiast na stronach WWW.

Do tej grupy zaliczyć można stronę Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej, gdzie, poza ofertami pracy i zamówieniami publicznymi, w BIP znajduje się dziewięć zakładek, z których siedem nigdy od czasu powstania biuletynu (2007 r.) nie było aktualizowanych. Wynika to głównie z bardzo skąpej zawartości zakładek. Przykładowo jedyna informacja, udostępniona na stronie BIP dotycząca struktury sądu brzmi następująco:

„Jednostkami organizacyjnymi tut. Sądu są Wydziały i Oddziały, których zakres działania jest

zgodny z przepisami ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych.”

Jeżeli osoba zainteresowana poszukuje informacji na temat struktury organizacyjnej Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej, to musi ona zignorować BIP i przeszukać stronę WWW sądu, gdzie w przejrzysty sposób podane są wszystkie niezbędne informacje łącznie z imionami i nazwiskami kierowników, numerami telefonów, numerami pokoiów i godzinami przyjęć interesantów.

Odrębny problem dotyczy Sądu Rejonowego w Sosnowcu, który w ogóle nie prowadzi strony BIP natomiast posiada rozbudowaną i funkcjonalną stronę internetową. W naszym przekonaniu sformułowane w tej materii wnioski stanowią asumpt na rzecz konieczności podjęcia w praktyce działań, których efektem będzie likwidacja dualizmu oficjalne serwisy internetowe – strony Biuletynu Informacji Publicznej. Niewątpliwie idealnym stanem w tej materii będzie sytuacja, w której każdy zainteresowany będzie mógł odszukać wszelkie potrzebne informacje na jednej stronie internetowej, na której zostaną one udostępnione na mocy przepisów rangi ustawowej.

Innym problemem, na który należy zwrócić uwagę, jest niewywiązywanie się, bądź niedostateczne wywiązywanie się sądów z nałożonych przez prawodawcę obowiązków na mocy ustawy o dostępie do informacji publicznej. Dotyczy to w szczególności art. 8ust.6., w którym mowa jest o odpowiednim oznaczaniu informacji umieszczanych w biuletynie. Przeprowadzony monitoring pozwala na sformułowanie wniosku ogólnego, iż trudno którąkolwiek z badanych stron BIP uznać w tym zakresie za idealną (problemy dotyczą głównie odpowiedniego oznaczenia osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść oraz z oznaczenia czasu wytworzenia informacji).

Szczególny problem dotyczy strony biuletynu Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej, który w ogóle zrezygnował z oznaczania treści udostępnianych w BIP.

Również część informacji, których obowiązek umieszczania w BIP wynika z art.6 ustawy o dostępie do informacji publicznej, nie jest przez wiele sądów udostępniana w biuletynie. Przykład tego stanowi dokumentacja przebiegu i efektów kontroli, której nie publikuje żaden z badanych sądów. Często na stronach BIP brakuje także innych obowiązkowych informacji (zwłaszcza w przypadku sądów rejonowych) np. dotyczących majątku, czy prowadzonych przez sąd rejestrów i ewidencji.

Należy zauważyć, iż zakres informacji udostępnionych na stronach BIP sądu apelacyjnego oraz sądów okręgowych jest z reguły znacznie szerszy w relacji do stron sądów rejonowych. Dla przykładu 34,5% sądów rejonowych podaje informacje na temat kompetencji każdego wydziału, 48,3% dotyczące majątku sądu, 58,6% dotyczące sposobu wniesienia pisma do sądu, a 65,5% podaje numery kont bankowych. W przypadku sądu apelacyjnego i sądów okręgowych wyżej wymienione informacje znajdują się we wszystkich poddanych badaniu biuletynach.

Ostatni problem, który należy podnieść w świetle przeprowadzonych badań stanowi duża ilość pustych, bardzo skromnych w treść bądź od dawna nieaktualizowanych zakładek, które

można znaleźć w większości biuletynów badanych sądów. Wyżej wymienione problemy opisane zostały szerzej w poprzednich podrozdziałach, gdzie przedstawione zostały przykłady konkretnych złych praktyk funkcjonujących na różnych stronach BIP.

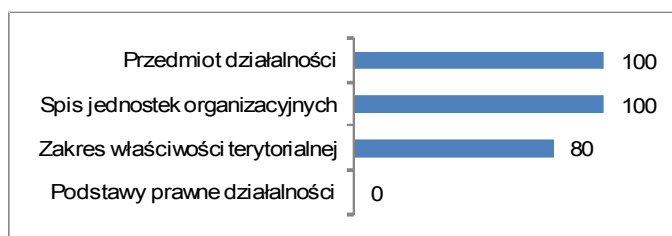
W naszym przekonaniu winny zostać podjęte czynności, celem usunięcia występujących w tym zakresie nieprawidłowości.

Na zakończenie należy odnotować, iż pomimo tego, że przeprowadzony monitoring pozwolił na stwierdzenie zaistnienia pewnych problemów, sformułować należy wniosek ogólny, iż znaczna część monitorowanych biuletynów prowadzona jest w sposób bardzo przejrzysty, a zakres udostępnianych w BIP informacji uznać należy za wystarczający.

Warto także podkreślić, że część sądów publikuje w biuletynach BIP większy zakres informacji od tych, które stanowiły przedmiot przeprowadzonych badań. Dla przykładu często na stronach BIP umieszcza się broszury informacyjne „Prawa i obowiązki obywatela w sądzie i prokuraturze”. Praktykę w tej materii należy ocenić zdecydowanie pozytywnie. Godna naśladowania jest także praktyka Sądu Rejonowego w Katowicach, który udostępnia wiele dodatkowych informacji, m.in. regulamin korzystania z pokojów gościnnych, informacje na temat przesłuchania na odległość, czy informacje dla osób niepełnosprawnych.

5. Biuletyny Informacji Publicznej w prokuraturach

5.1 Zasady normujące funkcjonowanie

Wykres 17 Zasady normujące funkcjonowanie. Prokuratury (wyniki w procentach)

Wykres nr 17 wskazuje, iż wszystkie poddane monitoringowi prokuratury udostępniają w BIP informacje dotyczące przedmiotu działalności oraz spis jednostek organizacyjnych. Zakres właściwości miejscowej podany jest w czterech z pięciu poddanych analizie biuletynach (informacji tej nie udostępniła w biuletynie Prokuratura Okręgowa w Częstochowie). Na wszystkich stronach wskazano podstawy prawne działalności prokuratur, nie udostępniono jednakże linków bezpośrednio odsyłających do tekstów aktów prawnych zamieszczonych do pobrania na stronie Prokuratury Generalnej, której strony monitorowanych jednostek stanowią zakładki, co utrudnia osobom zainteresowanym zapoznanie się z informacją i jest powodem do negatywnej oceny w tym obszarze.

Warto także zwrócić uwagę na występujące rozbieżności w zakresie treści udzielonych w

tej materii informacji oraz ich aktualność. W biuletynie Prokuratury Okręgowej w Bielsku-Białej jako podstawę prawną działalności wskazano Ustawę o Prokuraturze, Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 marca 2010 roku Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 marca 2010 roku w sprawie utworzenia prokuratur apelacyjnych, okręgowych i rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości. Wydaje się, iż należy uznać zawartość monitorowanej strony w tym zakresie za wyczerpującą.

W BIP Prokuratury Okręgowej w Częstochowie pierwsze z wyżej wymienionych rozporządzeń nie zostało wymienione w ogóle. Natomiast w BIP Prokuratury Okręgowej w Gliwicach, nie uwzględniono faktu, że 31 marca 2010 r. weszło w życie nowe rozporządzenie w sprawie utworzenia prokuratur apelacyjnych, okręgowych i rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości - na stronie w okresie przeprowadzenia monitoringu jako podstawa prawna działalności jednostki wskazane było uchylone rozporządzenie z 2005 r.

5.2 Dane umożliwiające kontakt

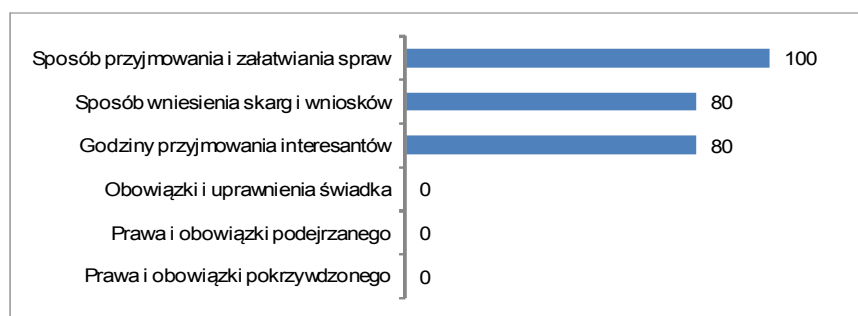

Wykres 18 Dane umożliwiające kontakt. Prokuratury (wyniki w procentach)

Wykres nr 18 pokazuje, jakie informacje umożliwiające kontakt z prokuraturą umieszczone są na stronach BIP badanych podmiotów. Wynika z niego, iż wszystkie monitorowane prokuratury udostępniają dokładny adres wraz z kodem pocztowym oraz numer telefonu. Na czterech z pięciu stron zamieszczone zostały adresy poczty elektronicznej (informacji tej nie ma w BIP Prokuratury Okręgowej w Gliwicach), a na dwóch numer telefonu do rzecznika prasowego.

Najwięcej informacji w tym obszarze udostępnionych jest w BIP Prokuratury Okręgowej w Bielsku-Białej, która jako jedyna, poza wyżej wymienionymi danymi, publikuje dodatkowo nr telefonu do prokuratora okręgowego i jego zastępcy, numery telefonów i adresy e-mail do poszczególnych wydziałów, a także e-mail do rzecznika prasowego.

5.3 Obsługa interesanta

Wykres 19 Obsługa interesanta. Prokuratury (wyniki w procentach)

Wykres 19 obrazuje, iż wszystkie prokuratury udostępniają informacje w zakresie sposobu przyjmowania i załatwiania spraw. Stopień szczegółowości, przejrzystości i przydatności tych informacji dla interesantów, w tym w szczególności pokrzywdzonych, w każdej prokuraturze jest jednakże inny. Przykładowo Prokuratura Apelacyjna i Prokuratura Okręgowa w Katowicach umieściły w BIP jedynie informacje na temat spraw karnych, a Prokuratury Okręgowe w Częstochowie i Gliwicach także na temat spraw cywilnych i administracyjnych w zakresie czynności podejmowanych w tych sprawach przez prokuraturę.

Większość prokuratur w informacjach dotyczących sposobu przyjmowania i załatwiania spraw podaje odpowiednie przepisy ustaw regulujące określone zagadnienie. Podobnie, jak w przypadku informacji dotyczących podstawy prawnej działalności, także w tym przypadku nie umieszczono linków do tekstów aktów prawnych zamieszczonych na stronie Prokuratury Generalnej, jak również nie zamieszczono tekstów prawnych lub linków tych aktów prawnych, które zostały powołane w treści informacji, a nie umieszczonych na stronie Prokuratury Generalnej. Niewątpliwie może to utrudnić zapoznanie się z nimi przez interesantów.

Cztery z pięciu monitorowanych prokuratur umieściły w BIP informacje o godzinach przyjęć interesantów oraz o sposobach wnoszenia skarg i wniosków. Danych tych nie ma na stronie podmiotowej Prokuratury Okręgowej w Częstochowie.

Cztery z pięciu poddanych monitoringowi prokuratur nie udostępniły natomiast w BIP informacji dotyczących praw i obowiązków uczestników procesu karnego, a w szczególności stron procesu (podejrzanych i pokrzywdzonych) oraz świadków.

Wyjątek stanowi Prokuratura Okręgowa w Bielsku-Białej, która udostępnia w biuletynie trzy broszury informacyjne dla obywateli wyjaśniające prawa i obowiązki osób podczas trwania postępowań karnych, cywilnych oraz sądownoadministracyjnych. Znajdują się one jednak w zakładce „Komunikaty”, a do tego są one niepodpisane, więc trudno przypuszczać, żeby udało się do nich dotrzeć osobom poszukującym informacji.

Informacje dotyczące tej materii zostały umieszczone natomiast na stronach internetowych

poszczególnych jednostek (m.in. karta praw ofiary na stronie Prokuratury Okręgowej w Katowicach).

Wyżej wymienionych informacji brakuje także w BIP Prokuratury Generalnej. Znajduje się tu co prawda zakładka „Ofiary przestępstw”, ale dwa z trzech znajdujących się w niej folderów są puste, a w trzecim jest informacja o konkursie ogłoszonym przez Prokuratora Generalnego, który według metryczki został umieszczony w biuletynie 30 września 2010 r., czyli w dniu upłynięcia terminu nadsyłania prac.

5.4 Struktura organizacyjna

Wykres 20 Struktura organizacyjna. Prokuratury (wyniki w procentach)

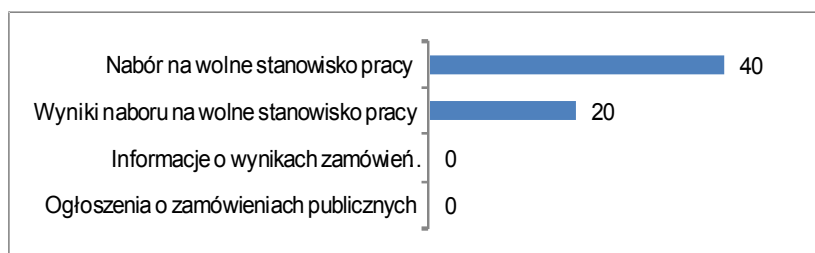
Większość informacji poddanych analizie w tym obszarze badawczym udostępniana jest w BIP wszystkich badanych prokuratur (wykres nr 20).

Wskazać jednakże należy, iż jedynie na stronach BIP dwóch z pięciu prokuratur znajdują się informacje na temat kompetencji poszczególnych wydziałów.

Najrzadziej publikowane są informacje dotyczące wizytatorów (imiona i nazwiska umieściło w biuletynie cztery z pięciu monitorowanych podmiotów, a zakres ich kompetencji tylko jeden). Podkreślić należy, że podobnie jak w przypadku pozostałych obszarów badawczych, informacje podawane przez poszczególne prokuratury nie są zestandaryzowane (zarówno pod względem wizualnym, jak i merytorycznym), co może utrudnić zapoznanie się z nimi.

W przypadku Prokuratury Okręgowej w Częstochowie pewną dodatkową trudność może powodować użycie dwóch różnych rodzajów czcionek na tej samej podstronie.

5.5 Ogłoszenia

Wykres 21 Ogłoszenia. Prokuratury (wyniki w procentach)

Pomimo zobowiązania wynikającego z przepisów rangi ustawowej (Rozdział III Raportu) spośród monitorowanych jednostek jedynie Prokuratury Okręgowe w Bielsku-Białej oraz w Częstochowie zamieszczają na stronie BIP informacje o organizacji w drodze konkursu naboru kandydatów na stanowiska pracy (informacje zamieszczane w biuletynie dotyczą także konkursów dotyczących naboru kandydatów na te stanowiska, w zakresie których nie ma wprost wskazanego obowiązku ich publikacji w BIP). Pozostałe prokuratury w zakładce „Oferty pracy” umieściły jedynie linki odsyłające do swoich stron internetowych, gdzie znajdują się ogłoszenia (również te, które dotyczą konkursu na stanowisko asystenta prokuratora).

Warto zwrócić uwagę na dobrą praktykę stosowaną przez Prokuraturę Okręgową w Bielsku-Białej, gdzie na stronie BIP udostępniane są nie tylko aktualne oferty pracy, ale także archiwalne ogłoszenia i wyniki rekrutacji.

W przypadku ogłoszeń dotyczących zamówień publicznych, żaden z badanych podmiotów nie publikuje ich w swoim biuletynie.

W biuletynach Prokuratury Apelacyjnej w Katowicach oraz Prokuratur Okręgowych w Gliwicach i Katowicach w zakładkach „Komunikaty” znajdują się jedynie informacje, iż ogłoszenia dotyczące zamówień publicznych umieszczone są na stronach internetowych tych jednostek.

5.6 Organizacja strony podmiotowej BIP

Realizując monitoring w tym obszarze badawczym, celem przedstawienia wyczerpującej i kompletnej analizy dotyczącej poddanej badaniom materii przeprowadzono także analizę funkcjonowania strony BIP Prokuratury Generalnej, gdyż biuletyny prokuratury apelacyjnej i poszczególnych prokuratur okręgowych są jedynie zakładkami w BIP Prokuratury Generalnej.

Poważne pytanie, które pojawia się w tej materii stanowi kwestia działania modułu wyszukiującego, który nie pozwala na ograniczenie wyszukiwania tylko do podstrony określonej prokuratury okręgowej. Następstwem tego jest sytuacja, w której wyniki wyszukiwania pokazują zawartość całego biuletynu, nie ograniczając się do wybranego podmiotu, co utrudnia znalezienie potrzebnych informacji. Z drugiej strony taki sposób konfiguracji modułu wyszukiwania pozwala na

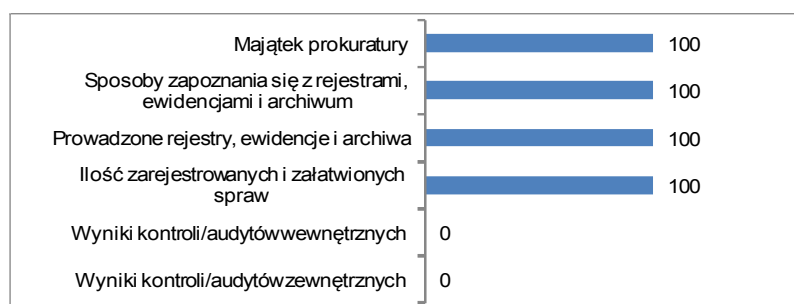
zapoznanie się przez zainteresowanego z zakładkami umieszczonymi na stronie Prokuratury Generalnej (np w których umieszczono informacje w zakresie aktów prawnych, czy międzynarodowej współpracy) w trakcie przeszukiwania strony wybranego podmiotu.

Zasadniczy problem, który dostrzeżono w tej materii w trakcie monitoringu dotyczy nie wywiązywania się z obowiązku oznaczania informacji publikowanych w BIP wynikającego z art.8 ust.6 ustawy o dostępie do informacji publicznej. Powstała sytuacja stanowi efekt tego, iż stopka z danymi w każdym przypadku odnosi się do całej podstrony, nawet w sytuacji, kiedy zawiera ona kilka niezależnych informacji publicznych (m.in. w przypadku ogłoszeń o pracę). Tym samym nie ma możliwości zweryfikowania, w jakim terminie określona wiadomość pojawiała się na stronie. Innym błędem związanym z oznaczaniem informacji jest wpisywanie osoby umieszczającej informację na stronie, jako tej, która ją wytworzyła lub odpowiada za jej treść.

Należy także wspomnieć, że pomimo obowiązku wynikającego z rozporządzenia w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej na monitorowanych stronach BIP prokuratury apelacyjnej i prokuratur okręgowych nie umieszczono czytelnych linków do istniejącego internetowego serwisu informacyjnego (wyjątkiem jest Prokuratura Okręgowa w Częstochowie, gdzie umieszczono link, ale nieaktywny) oraz imienia i nazwiska, numeru telefonu, numeru telefaksu i adresu e-mail co najmniej jednej z osób redagujących stronę podmiotową BIP.

Linki do stron WWW poszczególnych jednostek umieszczono natomiast na stronie BIP Prokuratury Generalnej w zakładce „przydatne linki”, trudno jednakże uznać wprowadzone w tym zakresie rozwiązanie za czytelne i funkcjonalne.

5.7 Inne dane

Wykres 22 Inne dane. Prokuratury (wyniki w procentach)

Wykres nr 22 pozwala na sformułowanie poglądu, iż wszystkie monitorowane prokuratury umieszczają w BIP informacje na temat majątku, ilości zarejestrowanych i załatwionych spraw oraz spis rejestrów, ewidencji i archiwów, a także sposoby zapoznania się z nimi.

W tym miejscu trzeba podkreślić, że różny jest zakres udostępnianych informacji. Przykładowo w BIP Prokuratury Okręgowej w Częstochowie osoba zainteresowana może zapoznać się jedynie z informacjami dotyczącymi majątku prokuratury okręgowej, natomiast w biuletynach Prokuratur Okręgowych w Bielsku-Białej oraz w Gliwicach udostępniono także

informacje w zakresie majątku poszczególnych prokuratur rejonowych.

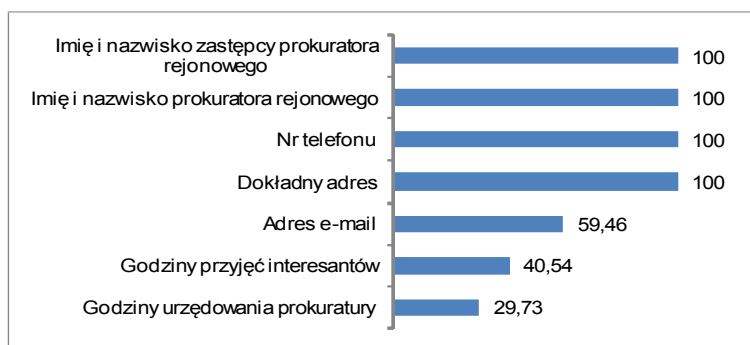
Powyższa uwaga odnosi się także do informacji na temat sposobów zapoznania się z prowadzonymi rejestrami, ewidencjami i archiwami.

W biuletynie Prokuratury Okręgowej w Częstochowie umieszczono jedynie zapis informujący, jakie przepisy regulują udostępnianie danych (bez podania tekstów aktów prawnych lub linków), inne prokuratury publikują natomiast w BIP szczegółowe informacje dotyczące tej materii.

Żadna z pięciu poddanych badaniom prokuratur, mimo ciężącego na niej ustawowego obowiązku nie udostępniła w BIP wyników kontroli, wizytacji i lustracji.

Prokuratura Okręgowa w Bielsku-Białej w ogóle nie umieszcza żadnych informacji w tej materii. W pozostałych prokuraturach udostępniony jest spis kontroli, ale bez załączonych protokołów czy zaleceń pokontrolnych. Warto jednakże zwrócić uwagę na to, że Prokuratura Okręgowa w Gliwicach udostępnia wykaz kontroli jedynie za 2009 r., a Prokuratura Apelacyjna w Katowicach i Prokuratura Okręgowa w Częstochowie za lata 2004-2009. W obu przypadkach wykaz podany jest jednak w taki sposób, iż u góry strony znajdują się najstarsze dane, a na dole najnowsze, co może *łatwo* wprowadzić w błąd osobę zainteresowaną uzyskaniem informacji.

5.8 Prokuratury rejonowe

Wykres 23 Prokuratury Rejonowe (wyniki w procentach)

W toku monitoringu poddano analizie to, czy w Biuletynach Informacji Publicznej poszczególnych prokuratur okręgowych znajdują się podstawowe informacje na temat podległych im prokuratur rejonowych.

Wykres nr 23 obrazuje to, iż wszystkie strony BIP badanych prokuratur okręgowych udostępniają imiona i nazwiska prokuratora rejonowego i jego zastępcy, a także dokładne adresy i numery telefonów prokuratur rejonowych. Adresy e-mail do prokuratur rejonowych publikowane są przez Prokuratury Okręgowe w Częstochowie i Katowicach. Godziny przyjęć interesantów w podległych prokuraturach rejonowych udostępniane są w BIP Prokuratur Okręgowych w Bielsku-Białej i Gliwicach, a godziny urzędowania jedynie w Prokuraturze Okręgowej w Gliwicach.

5.9 Podsumowanie

Monitorowane biuletyny Prokuratury Apelacyjnej w Katowicach oraz poszczególnych prokuratur okręgowych umieszczone są w formie zakładki na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Prokuratury Generalnej. Część stwierdzonych podczas badania nieprawidłowości, dodajmy które trudno uznać za bardzo liczne, zwłaszcza w części dotyczącej organizacji strony podmiotowej BIP, stanowi wynik tego, iż biuletyn Prokuratury Generalnej nie realizuje w pełni wszystkich wymogów wynikających z treści przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej.

Dotyczy to m.in. modułu wyszukiwającego, który nie pozwala na ograniczenie wyszukiwania tylko do podstrony określonej prokuratury okręgowej, a także stopki z danymi, która w każdym przypadku odnosi się do całej podstrony, nawet w sytuacji, gdy umieszczonych jest na niej kilka niezależnych informacji publicznych.

W świetle wyników monitoringu, można sformułować wniosek ogólny, iż wszystkie poddane badaniom prokuratury udostępniają informacje dotyczące sposobu przyjmowania i załatwiania spraw. Stopień ich szczegółowości i przydatności dla zainteresowanych, a także przejrzystości, w poszczególnych jednostkach nie jest natomiast jednakowy.

Na stronach BIP badanych podmiotów niewiele jest jednakże informacji, które w formie poradnika mogą służyć uczestnikom oraz stronom postępowania. W szczególności, żadna z monitorowanych prokuratur nie publikuje w BIP informacji dotyczącej praw i obowiązków pokrzywdzonego, podejrzanego oraz świadka

Powyższe informacje nie zostały także udostępnione na stronie BIP Prokuratury Generalnej, natomiast udostępniono na niej zakładkę, w której można pobrać szereg ustaw oraz aktów wykonawczych (brak jednakże przykładowo k.p.k.)

W praktyce osoby zainteresowane mogą uzyskać o wiele więcej informacji w tym zakresie na stronach internetowych poszczególnych prokuratur. Strony BIP poszczególnych jednostek nie zawierają jednakże, wbrew przepisom aktu wykonawczego czytelnych linków do istniejących serwisów informacyjnych każdej z nich.

Mając na uwadze to, że biuletyny wszystkich prokuratur są zakładkami na stronie podmiotowej BIP Prokuratury Generalnej wydaje się, iż należy sformułować postulat, aby właśnie w tym miejscu zamieścić przejrzyste opracowany poradnik, dla stron oraz uczestników postępowania, z którego mogłyby korzystać osoby z całej Polski zainteresowane informacjami w zakresie swoich praw i obowiązków oraz procedur związanych z funkcjonowaniem prokuratury.

Przeprowadzony monitoring, musi także prowadzić do postawienia pytania, czy można ocenić jako wystarczającą współpracę pomiędzy administratorem strony BIP Prokuratury Generalnej i administratorami BIP pozostałych prokuratur.

Z jednej strony, w biuletynie Prokuratury Generalnej znajduje się zakładka „akty prawne”, w

której jak stwierdzono powyżej w czytelny sposób zamieszczone zostały do pobrania teksty ustaw i rozporządzeń regulujących funkcjonowanie prokuratury. Na stronach BIP jednostek organizacyjnych podległych Prokuraturze Generalnej brak jest natomiast linków, które odsyłałyby do tych aktów.

Z drugiej natomiast strony, każda z poddanych badaniom prokuratur w swoim BIP wskazuje akty prawne stanowiące podstawy ich działalności, jednakże brak jednolitości w tej materii; w jednym przypadku stwierdzono nawet powołanie aktu, który utracił moc obowiązującą.

Wydaje się, iż w tej sytuacji postulować należy, umieszczenie aktów prawnych stanowiących podstawy prawne działalności poszczególnych jednostek organizacyjnych, tylko w jednej zakładce znajdującej się na stronie BIP Prokuratury Generalnej, do której odsyłałyby linki z biuletynów prokuratur podległych. Jasne jest bowiem to, iż akty prawne stanowiące podstawę prawną działalności prokuratur, w przypadku każdej z nich są tożsame.

Kończąc omawianie Biuletynu Informacji Publicznej Prokuratury Generalnej warto jeszcze zwrócić uwagę na brytyjską flagę, która umieszczona jest u góry strony, sugerującą, że biuletyn posiada także wersję w języku angielskim. Niestety, jak wynika z zamieszczonej metryczki, już od ponad roku jedyną informacją, która pojawia się po kliknięciu na flagę, jest napis „Under construction...”.

Wracając do biuletynów monitorowanych prokuratur z terenu woj. śląskiego, badanie wykazało, że na ich stronach BIP nie ma określonych informacji, których publikowanie stanowi ustawowy obowiązek.

Zaliczyć do nich należy przede wszystkim informacje dotyczące wyników kontroli, wizytacji i lustracji. W BIP Prokuratury Okręgowej w Bielsku-Białej w ogóle nie ma żadnych informacji w tej materii. W biuletynach pozostałych prokuratur udostępniony jest spis kontroli, ale bez załączonych protokołów czy zaleceń pokontrolnych.

Innym przykładem tej praktyki są informacje o naborze kandydatów na wolne stanowisko pracy, które w biuletynie umieszcza jedynie dwie z pięciu badanych prokuratur. Dotyczy to także konkursów na stanowisko asystenta prokuratura, czy też naborów na staż urzędniczy, choć w świetle przepisów ustawowych nie budzi wątpliwości to, iż informacje w tej materii powinny być ogłaszane w BIP

Konkludując stwierdzić należy, iż w monitorowanych Biuletynach Informacji Publicznej prokuratur woj. śląskiego znajduje się większość wymaganych w świetle obowiązujących przepisów prawa podstawowych informacji dotyczących ich struktury i zasad funkcjonowania. Niewiele jest jednak dodatkowych informacji, także tych, których publikacja w BIP jest ustawowym obowiązkiem. Stan ten może jednakże stanowić następstwo przyjętej konstrukcji tych stron, zgodnie z którą biuletyny wszystkich prokuratur są zakładkami na stronie podmiotowej BIP Prokuratury Generalnej, czego następstwem jest to, iż poszczególne jednostki organizacyjne o wiele więcej informacji ogłaszają na własnych stronach internetowych.

Zaznaczyć trzeba jednakże, iż pomimo tego, że badane biuletyny są zakładkami na stronie

Biuletynu Informacji Publicznej Prokuratury Generalnej, różnią się one często pomiędzy sobą nie tylko zawartością merytoryczną, ale także sposobami udostępniania danych. Może to w praktyce utrudnić osobom zainteresowanym dotarcie do informacji publicznych.

6. Propozycje rozwiązań

6.1 Sądy

1. W Biuletynach Informacji Publicznej powinny być umieszczane wybrane orzeczenia sądów wraz z uzasadnieniami. Dobrą praktyką, wartą naśladowania, jest baza orzeczeń, która znajduje się na stronie internetowej Naczelnego Sądu Administracyjnego. Baza ta obejmuje wyroki wraz z uzasadnieniami wszystkich polskich sądów administracyjnych. W przypadku sądów powszechnych dobrą praktyką jest zakładka z orzecznictwem znajdująca się na stronie internetowej Sądu Najwyższego. Oczywiście jest, iż idealnym stanem byłoby stworzenie strony zawierającej wyszukiwarkę, która pozwalałaby na zapoznanie się ze wszystkimi orzeczeniami sądów powszechnych i przykładowo umieszczenie do niej linku na stronie BIP. Zdajemy sobie jednak sprawę z faktu, iż realizacja tego zadania wymaga decyzji i zmian o charakterze systemowym.

2. Każdy sąd powinien w biuletynie prowadzić „poradnik interesanta”, w którym w czytelny sposób przedstawione byłyby prawa i obowiązki obywatela w sądzie oraz wzory pism procesowych i formularze. Dobre praktyki w tym zakresie można znaleźć w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach, Sądzie Okręgowym we Wrocławiu oraz w Sądzie Okręgowym w Warszawie i podlegających mu sądach rejonowych.

3. W Biuletynach Informacji Publicznej sądów powinny być umieszczane informacje na temat kontroli i audytów wewnętrznych i zewnętrznych przeprowadzonych w sądach.

4. Ogłoszenia o naborze na wolne stanowiska pracy powinny być umieszczane w biuletynach, a nie na stronach WWW sądów. Dotyczy to zwłaszcza organizacji w drodze konkursu naboru kandydatów na stanowisko asystenta sędziego, czy też naborów na staż urzędniczy, albowiem w świetle przepisów ustawowych nie budzi wątpliwości to, iż informacje w tej materii powinny być ogłaszane w BIP.

5. We wszystkich biuletynach powinny być zamieszczane aktualne informacje na temat majątku sądu.

6. Sposób oznaczania informacji zamieszczanych w BIP powinien spełniać wymogi wynikające z art.8 ust.6 ustawy o dostępie do informacji publicznej. Dotyczy to zwłaszcza odpowiedniego oznaczenia osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść oraz podania czasu wytworzenia informacji.

7. Zakładki z pustymi bądź od dawna nieaktualizowanymi informacjami, znajdujące się na stronach BIP monitorowanych sądów, powinny zostać zaktualizowane bądź usunięte.

8. Każdy sąd powinien w swoim BIP podawać dokładną informację dotyczącą właściwości

miejscowej.

9. Sądy, które prowadzą dwie strony internetowe (BIP oraz tzw. oficjalny serwis) powinny rozważyć opcję dostosowania strony WWW do wymagań stawianych Biuletynom Informacji Publicznej i zrezygnować z utrzymywania oddzielnych stron. Takie rozwiązanie z całą pewnością przyniesie oszczędności finansowe, poza tym ułatwi osobom zainteresowanym dotarcie do określonych informacji.

10. W Biuletynach Informacji Publicznej sądów powinna być udostępniona przejrzysta e-wokanda zawierająca daty i godziny rozpraw oraz numery sal.

6.2 Prokuratury

1. Na stronie BIP Prokuratury Generalnej powinna powstać zakładka zawierająca poradnik dla stron i uczestników postępowania, gdzie w czytelny sposób przedstawiony zostanie tryb prowadzenia postępowań przez prokuraturę oraz rozpatrywania kierowanych do prokuratury skarg i wniosków jak informacje dotyczące praw i obowiązków pokrzywdzonego, podejrzanego oraz świadka.

2. Prokuratura Generalna powinna umieścić w BIP informacje w języku angielskim bądź przynajmniej usunąć ze strony brytyjską flagę, która wprowadza w błąd osoby odwiedzające serwis.

3. Moduł wyszukiwujący znajdujący się w BIP Prokuratury Generalnej, powinien umożliwić ograniczenie wyszukiwania tylko do podstrony określonej prokuratury apelacyjnej czy też okręgowej.

4. Sposób oznaczania informacji zamieszczanych w BIP powinien spełniać wymogi wynikające z art.8 ust.6 ustawy o dostępie do informacji publicznej. Dotyczy to zwłaszcza stopki, która powinna się odnosić do każdej niezależnej informacji publicznej, a nie do całej podstrony, a także odpowiedniego oznaczenia osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść oraz czasu wytworzenia informacji.

5. Biuletyny prokuratur powinny spełniać wymogi wynikające z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej. Należy zwłaszcza zwrócić uwagę na podawanie czytelnych linków do istniejących internetowych serwisów informacyjnych oraz imienia i nazwiska, numeru telefonu, numeru telefaksu i adresu e-mail co najmniej jednej z osób redagujących stronę podmiotową BIP.

6. W Biuletynach Informacji Publicznej prokuratur powinny być umieszczane informacje na temat wyników kontroli, wizytacji i lustracji.

7. Ogłoszenia o naborze na wolne stanowiska pracy powinny być umieszczane w biuletynach, a nie na stronach WWW prokuratur. Dotyczy to w szczególności konkursów na stanowisko asystenta prokuratura, czy też naborów na staż urzędniczy, albowiem w świetle przepisów ustawowych nie budzi wątpliwości to, iż informacje w tej materii powinny być ogłaszane w BIP.

8. Strony prokuratur, na których nie zostały zamieszczone informacje w zakresie kompetencji poszczególnych wydziałów powinny w tej materii zostać uzupełnione.

8. Na wszystkich podstronach dotyczących prokuratur rejonowych powinny być umieszczone informacje na temat godzin urzędowania i godzin przyjęć interesantów.